

ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γ. Κ. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΙΣ

Πτυχ. Ιεροεὺς ἐν ΒΑΜΩ Κρήτης

ΝΕΑ ΖΩΗ

ΣΥΝΑΡΟΜΜ ΕΤΗΣΙΑ

*Ἐσωτερικοῦ Δοχ. 30

« Τὸ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ » (Β' Κορ. γ' .6'.)

Η ΧΑΡΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Τὸ σκότος τῆς νυκτὸς τοῦ Σαββάτου εἶχεν ἐπαπλωθῆ πικρὸν ἐπὶ τὴν Ἁγίαν Πόλιν. Ἐδασίλευε σιγὴ πλέον εἰς ὅλην τὴν Ἱερουσαλήμ, ἡ σιγὴ τοῦ ὕπνου, ὁ ὁποῖος ἐπέρχεται κατόπιν ἑορτίου ἡμέρας. Καὶ μόνον γυναῖκες τινες εὐσεβεῖς ἠγγρύπνουον ἀνησυχῶς ἀνκμένουσαι τὸν ὄρθρον. Ἦσαν αὐταὶ ἐκεῖναι, αἵ τινες συνώδευσαν τὸν θεάνθρωπον Σωτῆρα ἡμῶν μέχρι τοῦ Γολγοθᾶ. Τὴν πρωτὰν θὰ ἐξήρχοντο ἔξω τῆς πόλεως διὰ νὰ κομίσωσι τὰ πολυτιμότερα ἀρώματα τῆς Ἀραβίας πρὸς τὸν περιλημμένον νεκρὸν. Καὶ ἐκεῖσε, πρὶν τὸ μνημα τὸ καινόν, τὸ ὁποῖον εἶχε παρασκευάσει ἡ φιλόθεος καὶ εὐσεβὴς ἀφοσίωσις δύο ἐν κρυπτῇ μαθητῶν, θὰ ἐτόνιζον ἀναμφιβόλως καὶ ἀναντιλέκτως εἰς ἐπιτάφιον θρηνηδίαν ὅλην τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς καρδίας των, θρηνηδίαν ὑψηλοτέραν καὶ κατανοητικωτέραν ἐκείνης, ἣν ἔψαλλον ἄλλοτε αἱ θυγατέρες τῆς Ἱερουσαλήμ. Οὐδεμία τῶν γυναικῶν ἐκείνων εἶχε σκεφθῆ περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς Ἀναστάσεως, ὅταν εὐρέθησαν πρὸ τάφου κενοῦ. Ἐνόμισαν ὅτι ὁ νεκρὸς ἐκλάπη ἐκ τοῦ μνημείου. Ἄλλ' ἄγνωστος φωνή, ἡ φωνὴ, τῶν θεοσειδῶν ἀγγέλων, ἡ ὁποία ἄλλοτε ἔψαλε τὴν Γέννησιν τοῦ θειοτάτου Σωσικόσμου ἑρέφους παρὰ τὸ παντομημόμευτον σπήλαιον τῆς Βηθλεὲμ, παρεμύθησε τὴν θλίψιν αὐτῶν τὴν ὑπεράφραστον καὶ ἀπερίγραπτον καὶ ἔδωκε τὴν ἐξήγησιν τοῦ ἀνεξηγήτου φαινομένου. « Μὴ ἐκθιμῶσεθε, Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Νεκρὸν τὸν ἐσταυρωμένον ἠγγέρθη οὐκ ἔστιν ὧδε ». Καὶ αἱ σεμναὶ καὶ εὐπρεπεῖς Μυροφόροι ἔσπευσαν νὰ εὐχρησισθῶσιν τὴν χαρὰν τὴν ὄντως μεγάλην, νὰ μεταλαμπαδώσωσι τὸ ὑπέρθρον καὶ ὑπερούσιον φῶς τῆς ζωηφόρου Ἀναστάσεως εἰς τοὺς θεῖους Ἀποστόλους. Ἡ πίστις, ἡ μεγάλη, ἡ λογικὴ καὶ θερμὴ πίστις εἰς τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν θεανθρώπου Χριστοῦ, πληροὶ τὰς καρδίας καὶ τῶν πλέον δυσπίστων μαθητῶν. Εἰς τὸ γεγονός τῆς Ἀναστάσεως οἱ οὐρανομύσται θεόσοφοι Ἀπόστολοι ἐνορῶσι τὴν φαινήν, τὴν θεῖαν λύσιν τοῦ ἀνεξηγήτου καὶ ἀπερινοήτου ἔ-

ως τότε αἰνίγματος τοῦ Γολγοθᾶ. Ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Ἀναστάσεως ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ παρίσταται εἰς αὐτοὺς ὡς ἡ μεγαλοπρεπεστέρη καὶ σαφεστέρη ἀποδείξις τῆς θείας ἀποστολῆς Του. Εἴκοσιν αἰῶνες παρήλθον ἀπὸ τῆς Εὐλογημένης ἐκείνης ἡμέρας, ἣτις περιέκλειε μίαν αἰωνιότητα. Ἡ πίστις εἰς τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ ἔκτοτε ἀπέτελεσε τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον τοῦ Χριστιανικοῦ οἰκοδομήματος. Αἱ ἐπετηρίδες διαδέχονται ἀλλήλας εἰς τὴν ἀπαράγραπτον ἐκτύλιξιν τοῦ πανδαμάτορος καὶ παγκταστροφῆως Χρόνου καὶ εἰς σύμπασαν τὴν Χριστιανισμὴν ἐξακολουθεῖ νὰ ἀντηχῇ μετὰ τὴν αὐτὴν πάντοτε θερμότητα τῆς πίστεως ὁ κοσμοχαρμύσωνος ὁ τερψίθυμος καὶ ὁ τερψικάρδιος καὶ ἐναρμόνιος ἔνθεος ὕμνο **Χριστὸς Ἀνέστη**, ὁ ὁποῖος ὡς ἀγγελικῶν χαρμύσωνον ἠκούσθη τὸ πρῶτον εἰς ἕνα τερπνὸν κήπον τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἡ Ἁγ. Ποινία καὶ Ἐθνοσωτῆρα ἡμῶν Ἐκκλησία φάλλει δι' αὐτοῦ ἐν σεμνῇ μεγαλοπρεπεῖα τὰς ἠθικὰς τῆς κατακτῆσεως καὶ ἡ πιστεύσασα καὶ σωθεῖσα ἀνθρωπότης τὴν αἰώνιον χαρὰν τῆς ζωῆς, τὸ ἐλπίζόμενον **αἰώνιον Πάσχα**. Εἰς τὴν θυσίαν τοῦ τηλεκλύτου καὶ τηλενόβου Γολγοθᾶ ἐγνώρισε τὴν ἀγάπην εἰς τὴν ὑψίστην ἐκδήλωσίν τῆς, καὶ εἰς τὸ θαυμάσιον λαμπροφῶρον Ἀναστάσεως ἐνεῖδε τὴν γλυκυτάτην πρηνυθίαν καὶ πρηγορίαν, ἡ ὁποία ἐπιφυλάσσεται εἰς πᾶσαν δοκιμαζομένην κρῆσαν τὸν στέφανον, ὁ ὁποῖος ἀποκαίει εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς αἰγληφόρου, ἀγλοκάρπου καὶ μακαριουργοῦ ἀρετῆς.

Ἀναστάσεως ἡμέρα λαμπρυνθῶμεν, ὦ Ἑλληνορθόδοξοι ἀδελφοί, φωτισθῶμεν ἐπὶ τῇ πνευμάτῳ πανηγύρει καὶ ἑορτῇ ἑορτῶν. Χαίρομεν ὅταν βλέπωμεν προσφιλέστατον πρόσωπον ἀποφευγόν τὸν θάνατον καὶ ἀνιστάμενον ἐκ κλίνης ὀδυνηρᾶς. Ἀλλὰ πόσον πρέπει νὰ χρωμέν ἐπὶ τῇ ἀνκμνήσει τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Νικητοῦ τοῦ θανάτου, τοῦ προσφιλεστέρου πικρῶς ἄλλου προσφιλοῦς καὶ ἐγγυτέρου παντός ἄλλου συγγενοῦ! Ἀφῆκε τὸν Οὐρανὸν καὶ κατήλθεν

εις τήγγην ὕπου ἐοτέναζον οἱ θεόπλαστοι ἄνθρωποι, ἐδάδιζον εἰς τὸ ἔρεβος καὶ εἰς τὸ σκότος μακρὰν τῆς ἀνθρωποσωτείρας Ἀληθείας, μακρὰν τοῦ Δημιουργοῦ τῶν ὅλων καὶ Παναγάρχου Θεοῦ, ἀφῆκε τὸν πανυπέρολαμπρον Οὐράνιον θρόνον Του, τὴν πανυπέρφωτον οὐρανίαν δόξαν Του, καὶ κατήκτισε μεταξύ τῶν ἀμαρτωλῶν καὶ φιλαμαρτημένων ἀνθρώπων ἄβυσσος καὶ ταπεινός, ὑπέστη πᾶσαν ταλαιπωρίαν τῆς ἀνθρωπίνης βαρυτλήτου καὶ πολυμύχθου ζωῆς, ἐδοθήθησε τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐκλαυσε ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων, ὠνόμασεν αὐτοὺς ἐδελφούς Του. Εἶναι ὁ μέγιστος εὐεργέτης ἡμῶν. Μόνος Αὐτός, Ἀναμάρτητος ὢν, ἀνέλαθε καὶ ἐδάστασε τὰς ἀνομίας ἡμῶν καὶ ἀμπλακῆμά μας, ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν, ὁ ἐξόχως Δίκκιος ὑπὲρ τῶν ἀδίκων. Ὑπέστη θάνατον ἀτιμητικὸν χάριν ἡμῶν, ἐτάφη εἰς σπήλαιον σκοτεινὸν χάριν μας. Ἄλλ' ἀνέστη ἐκ νεκρῶν ὁ γλυκύτατος καὶ θεϊότατος Διδάσκαλος, ὁ Ἐλευθερωτὴς, ὁ Σωτὴρ, ὁ λυτρωτὴς ἡμῶν. Πόσον μεγάλη, ἀνέκφραστος καὶ πανάπειρος πρέπει νὰ εἶναι ἡ χαρὰ ἡμῶν, ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τοῦ παμμεγίστου καὶ παντομημονεύτου γεγονότος τούτου! Χαίρομεν ὅταν ἀποφεύγωμεν κίνδυνον, ἢ δυστυχίαν, ἢ δυσκλήριαν τινά. Ἄλλ' ὑπάρχει κίνδυνος μεγαλύτερος καὶ δυστυχία μεγαλύτερη ἀπὸ τὸν αἰώνιον θάνατον; Τὴν θριαμβευτικὴν νίκην κατὰ τοῦ θανάτου τούτου πανηγυρίζομεν. Ἄπ' αὐτὸν ἀπήλλαξεν ἡμᾶς ὁ Χριστός. Ἀνέστη Χριστός ἐκ νεκρῶν πατήσας θανάτῳ θάνατον. Διὰ τῆς νίκης τοῦ θανάτου ἀπήλλαξεν ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πνευματικοῦ, τοῦ αἰωνίου, θανάτου. Τὸ πάμμεγα τοῦτο πανηγυρίζομεν γεγονός, τὸ ὑπερβαίνον πᾶσαν διάνοιαν. Δι' αὐτὸ τὸ φρικτότατον Μαρτύριον ἀπητήθη, ὁ Σταυρικὸς θάνατος τοῦ Κυρίου, ἢ εἰς τὸν πανόλεθρον καὶ πικρῶνον Ἄδην κάθοδος Του. Πόσον συγκληθῆναι καὶ πόσον χαρὰν πρέπει νὰ ἐμπνῆ εἰς ἡμᾶς τοὺς φέροντας τὸ ὄντως ἐνδοξον καὶ θεῖον ὄνομα τοῦ ἀρθοδόξου Χριστιανοῦ—καὶ δὴ Ἕλληνας! τὸ γεγονός τοῦτο! Χαίρομεν ὅταν ἀξιούμεθα ἐπιγεῖναι τινὸς προσκλήρου, ἀνεμωλίου καὶ ρεῦσης τιμῆς. Ἄλλ' ἀναλογισθῶμεν τί ἀπεκτήσαμεν διὰ τῆς πνευνοδόξου καὶ Κοσμοσωτείρας Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ; **Τὴν ἄφεσιν τῶν ἀμαρτιῶν ἀπεκτήσαμεν.** Ὁ Ἀναστὰς Σωτὴρ εἰς ἡμᾶς ἤνοιξε τοῦ Παράδεισου τὰς πόλεις, κατέστη σεν ἡμᾶς μετόχου; τῆς Οὐρανίου καὶ αἰωνίου ζωῆς καὶ Βασιλείας. Διότι ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ ἀπαρχὴ καὶ ὁ προάγγελος τῆς ἀτομικῆς ἡμῶν ἀναστάσεως. Ἄν ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν ἀνίστατο οἱ τάφοι ἡμῶν θὰ ἦσαν ἐσφραγισμένοι διὰ παντός. Διὰ τοῦ ἐνταφιασμοῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ὁ Χριστιανικὸς τάφος ἀπέβη πηγὴ ἐλπίδος, τόπος ἐμπνέων σκέψεις ζωῆς; μᾶλλον ἢ θανά-

του. Εἰς δὲ τὸν ὑπεράνω Αὐτοῦ ἱστάμενον Σταυρὸν ἢ πιστεύουσα ψυχὴ ἀναγινώσκει τὸ αἰώνιον Διάγγελμα τοῦ Χριστοῦ: **«Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ καὶ ἰποθάνῃ ζήσεται».** Ὡ, ναί, ὁ Κύριος ἡμῶν ἠγέρθη ἐκ τῶν νεκρῶν ἐγένετο ἡ ἀπαρχὴ τῆς ἀναστάσεως τῶν κεκοιμημένων, οἱ ὁποῖοι καὶ αὐτοὶ μίαν ἡμέραν θὰ ἀναστῶσι διὰ τοῦ Χριστοῦ ἐκ τοῦ τάφου των· καὶ καθὼς διὰ τῆς παραδόσεως τοῦ πρώτου χοίκο ἀνθρώπου εἰσηλθὲν εἰς τὸν κόσμον ἡ ψυχοφθόρος ἀμαρτία καὶ ὁ θάνατος, οὕτω διὰ τοῦ δευτέρου πνευματικοῦ ἀνθρώπου, τοῦ κατελθόντος ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ πικρόντος καὶ ἀναστάντος, εἰσηλθὲν εἰς τὸν κόσμον ἡ συγχώρησις, ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ.

Αὕτη εἶναι ἡ διδασκαλία τοῦ Θεοδωρήτου καὶ παντέρου Εὐαγγελίου· αὕτη εἶναι ἡ πίστις ἢ Χριστιανικὴ. Διότι ὁ Κύριος ἡμῶν ρητῶς εἶπεν: **«Ἐγὼ εἶμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ»!**—Ὅσοι ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἢ νὰ πιστεύωμεν καὶ νὰ ἐλπίζωμεν, ὁμολογοῦντες διὰ τοῦ Ἱεροῦ Συμβόλου καὶ λέγοντες **«Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος».** Πόσον παρήγορος ἀληθῶς ἢ θεόκραντος αὕτη διδασκαλία! Καὶ πόσον παρηγορητικοὶ οἱ κατωτέρω λόγοι τοῦ θειοτάτου Ἀποστόλου! Ναὶ ἀληθῶς! **«Ὁ Χριστὸς ἠγέρθη ἐκ τῶν νεκρῶν ἰπρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο»**, καὶ ἡ Ζωοπάροχος· Ἀνάστασις Αὐτοῦ εἶναι ἡ ἐλπίς καὶ τῆς ἀναστάσεως ἡμῶν. Κοιμησθε εἰς τοὺς τάφους σας ἡσυχᾶ, ἀγκνητοὶ καὶ φίλτατοι νεκροί! ἢ ἡμέρα τῆς ἀρτυνίσεώς σας ἀφελῶτως καὶ ἀδιστακτῶς; θὰ ἔλθῃ, ἢ πρῶτα τῆς ἐγέρσεώς σας θὰ ἀνατεῖλῃ ὥρα' α, ὡς ἀνέτειλε φαιδρὰ καὶ ἰλαρὰ καὶ ἢ πρῶτα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ γλυκύτατου καὶ παμφιλτάτου Χριστοῦ! Χύνομεν δάκρυα ἐπάνω εἰς τοὺς τάφους σας; καὶ καταπίνομεν τὴν σιδηροδρόμῳ δόνην τοῦ ὄντως σκληροῦ, ἀτεράμνου καὶ ἀτέκτου ἀποχωρισμοῦ σας, ἀλλ' ἰδοὺ, ἠχοῦσι χαρμύσουνοι οἱ κώδωνες τῶν Ἁγίων Νεῶν, δικλαλοῦντες εἰς τὴν σιγὴν τῆς νυκτὸς καὶ τὴν σκοτίαν τοῦ ὄρθου τὴν Χαρμύσουνον Ἀνάστασιν, τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναστάσεώς σας. Ὡ, εἴθε ἢ ἐλπίς αὕτη νὰ ἐνταχῆ καὶ νὰ παρηγορῇ ἡμᾶς ἐν τῷ προσκλήρῳ, πολυστόμφῳ καὶ πολυμύχθῳ πικρόντι διψῷ! Εἴθε τὸ φῶς τὸ ἐκ τοῦ Ζωοδόχου τάφου ἀντεῖλαν νὰ φωτίξῃ τὰ σκότη τῶν ἡμερῶν ἡμῶν καὶ δλοκλήρου τοῦ πολυπλάγκτου καὶ ἱστορικωτάτου φιλάτου Ἐθνους ἡμῶν, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κόσμου τούτου τῶν θλιψῶν καὶ τῶν σκηνδάλων τοῦ Πολεμήτορος, τοῦ ἀντιχρίστου καὶ μισανθρώπου σκανδαλοῦργου καὶ κακεργάτου Διαβόλου.

Χαίρε λοιπὸν, καὶ τρεῖς χαίρε, ὦ Ἁγία καὶ Κλητή, ὦ Βασίλις καὶ Κυρία, ὦ Ἑορτὴ ἑορτῶν καὶ Πανή

γυρις πανηγύρεων, ημέρα της Ἀναστάσεως τοῦ θε-
ανθρώπου Χριστοῦ.

Ἐκ Σεββίων μηνὶ Ἀπριλίῳ 1930

Δ)τωρ **Ξεν. Α. Παπμιχαήλ**
ιατρός

Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

Ὅσοι τῶν χριστιανῶν παρηκολούθησαν τὰς τε-
λετὰς τῆς Μ. Ἑβδομάδος μετὰ τῆς Ἀναστάσεως πα-
ρακαλοῦνται νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἔχουσι κατα-
στή «**Ῥιὸί τῆς Ἀναστάσεως**» Λουκ. 25. 36
«**Διότι καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ**
χοῦκοῦ, θέλομεν φορέσαι καὶ τὴν εἰκόνα
τοῦ ἐπουρανίου» Α'. Κορινθ. ιε'. 49. Τοῦτο ὁ-
μοῦ; θέλει συιῶη ἐπ' ἔσον ἐγνωρίσαμεν τὸν Ἰησοῦν,
διότι «**ὁ Θεὸς ἐξέπεστελε τὸν Ῥιόν Αὐτοῦ**
εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ λάβωμεν τὴν υἱοθε-
σίαν» Γαλ δ'. 4' καὶ «**ὁ ἔχων τὸν Ῥιόν ἔχει**
τὴν ζωὴν, ὁ μὴ ἔχων τὸν Ῥιόν τοῦ Θεοῦ τὴν
ζωὴν δὲν ἔχει» Α'. Ἰω. ε'. 11—12. **Τὸν δὲ Ἰ**
ησοῦν ἐγνωρίσαμεν εἴαν :

Ἀρχηγόν μας ἔχωμεν τὸν Χριστόν.

Μόνον μεσίτην μας μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἡμῶν τὸν
Χριστόν.

Μέσα σωτηρίας καὶ χάριτος, τὴν δωρεὰν διὰ
Χριστοῦ σωτηρίαν.

Τύπον λατρείας, τὴν ἐνπνεύματι Ἁγίῳ δι-
τύπωσιν τῆς ἀληθείας καὶ τῶν μυστηρίων.

Ἐπίκρατον κριτὴν τῶν ἀνωτέρω τὴν Βίβλ. ἡ
ἐριμηνευομένην ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας.

Σκοπόν, δι' δι' ὃν ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν πάντα τὰ
ἀνωτέρω, τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν μας.

Τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας μας, ὁ τριαδικ-
κὸς Θεὸς ὁ ἀποκλυφθεὶς ἡμῶν διὰ τοῦ
Χριστοῦ.

Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον θὰ εἶνε τὸ κύριον αἷτιον τῆς
τοιαύτης μεταβολῆς μας θὰ εἶνε, ἡ Ἁγάπη.

Ἡ ζωὴ μας ἡ ὅποια θὰ ἐκτυλίσσειται εἰς τὸ μέ-
λλον θὰ εἶνε πλήρης, ἀπὸ φῶς καὶ ἐλευθερίαν.

Ὁ ὁδηγὸς μας διὰ τὴν πρὸδον εἰς τὴν τοιαύτην
ζωὴν θὰ εἶνε τὸ ἀπλοῦν Εὐαγγέλιον τοῦ Χρι-
στοῦ.

Ὁ καρπὸς θὰ εἶνε, ἡ ἐσωτερικὴ εἰρήνη, ἡ
εὐσπλαχνία διὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, καὶ ἡ
δεξιότητις τῆς αἰώνιου σωτηρίας μας.

Τὸ δὲ τέλος μας, ἡ εὐτυχία μετὰ τὸν Χρι-

στον εἰς τοὺς Οὐρανοὺς.

Ὅσοτε ἀγαπητὴ συναμαρτωλὲ ἀδελφέ μου,
δὲν ἀρκεῖ ἡ δι' ὕμνων συνήθης λατρεία, ἡ ἐν πολ-
λοῖς τόσον ἀκατανόητος λογφ τῆς ἀρχαίας γλώσ-
σης, προσφερομένη τόσον ἀφθόνως εἰς τοὺς λεγομέ-
νους πιστοὺς παρὰ τοῦ τυπικοῦ τῆς πάλαι ποτὲ
Ἐκκλησίας, οὐδὲ ἡ ἐπίσης ὅλως ἀκατάληπτος
ἀνάγνωσις τῶν Γραφῶν καὶ μάλιστα τῆς
Παλαιᾶς Διαθήκης, χωρὶς νὰ παραμείνη τίποτε
ἢ σχεδὸν τίποτε εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀκροατῶν,
χρειαίεται «**Εὐαγγελισμὸς**» διὰ τὸν ὅποιον ὁ
Ἀπόστολος Παῦλος ἔλεγεν «**Α. Κορινθ. θ'.**
16 «Οὐκί εἰς ἐμέ εἴαν δὲν εὐαγγελίζωμαι
(εἴαν δὲν κηρύττω)» καὶ ὁ ἴδιος ἀκόμα ἔλεγεν
ὅτι «**Δὲν μὲ ἀπέστειλεν ὁ Χριστὸς διὰ νὰ**
δικτιζῶ, ἀλλὰ διὰ νὰ κηρύττω τὸ Εὐαγ-
γέλιον», αἱ δὲ ἀκολουθίαι καὶ αἱ τελεταὶ δὲν φαί-
νονται ὅτι εἶνε αἱ σπουδαιότεραι, ἐν τούτοις οἱ σημε-
ρινεὶ διάδοχοι(;) τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἀρκοῦνται εἰς
ταύτης παραλείποντες τὸν Εὐαγγελισμὸν, πλὴν
ἐξαιρέσεων ὀλιγωτέρων ἀπὸ ἐλαχίστων.

Παρακαλοῦμεν λοιπὸν ὅπως γίνη ἡμῖν γνωστὸν,
ἀπὸ τοὺς ἔχοντας ἄλλην ἰδέαν, πόσοι ἀπὸ τὰς χιλιά-
δας τῶν πιστῶν(;) οἱ ὅποιοι προσήλθον ἀλληλωθού-
μενοι κατὰ τὰς τελετὰς τῆς Μ. Ἑβδομάδος εἰς τοὺς
ἱ. ναοὺς, ἀνήκουσιν εἰς τὴν Ὁρθόδ. Ἐκκλησίαν τῶν
ἀναγεγεννημένων καὶ οἱ ὅποιοι ἐγνωρίσαν
τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν ὡς προσωπι-
κὸν Σωτῆρά των καθ' ὃν τρόπον διετυπώ-
θη ἀνωτέρω, καὶ τοὺς ὁποίους ὁ Χριστὸς
γνωρίζει καὶ γνωρίζεται παρ' αὐτῶν
προσωπικῶς, διότι «**Αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς**
καὶ ἔλουσεν ἡμᾶς ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν
μετὰ τὸ αἷμα αὐτοῦ». Ἀποκάλ. α'. 5.

Καὶ ἂν ὁ Χριστὸς γνωρίζει ἡμᾶς κατ' ὄνομα καὶ
προσωπικῶς πῶς συμβαίνει ὥστε οἱ διάδοχοί του(;) νὰ
μᾶς ἀγνωστον παντελῶς; Ὁ ἱδρυτὴς τῶν Ἐκκλη-
σιῶν ἅγιος Παῦλος γνωρίζει κατ' ὄνομα τοὺς πι-
στοὺς διὰ τοῦ, ὁποίου γράφει. «**Ἐγὼ ὑμᾶς ἐ-**
γέννησα ἐν Χριστῷ διὰ τοῦ Εὐαγγελίου»
Α'. Κορινθ. δ'. 15 Ἡ μήπως δὲν γνωρίζομεν τοὺς ση-
μερινοὺς ποιμένας(;) μας διότι εἶνε ξένοι πρὸς ἡμᾶς;
Τὴν ἀπάντησιν ἄς ἐπιτραπῆ εἰς ἡμᾶς ὅπως τὴν δώση
ὁ Κύριος μας Ἰησοῦς.

«**Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅστις**
δὲν εἰσέρχεται διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλήν
τῶν προβάτων ἀλλὰ ἀνεβαίνει ἀλλοχόθεν,
ἐκεῖνος εἶνε κλέπτης καὶ ληστής. Ὅστις ὁ-
μοῦ; εἰσέρχεται διὰ τῆς θύρας εἶνε ποιμὴν
τῶν προβάτων, εἰς τοῦτον ὁ θυρωρὸς ἀ-
νοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀ-

κούουσι, καὶ τὰ ἐαυτοῦ πρόβατα κρᾶζει κατ' ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά. Καὶ ὅτι ἐκ θάλλῃ τὰ ἐαυτοῦ πρόβατα, ὑπάγει ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ τὰ πρόβατα ἀκολουθοῦσι αὐτόν, οὕτως δὲν γνωρίζουσι τὴν φωνὴν αὐτοῦ. Ξένον ὁμῶς δὲν θέλουσι ἀκολουθῆσαι ἄλλὰ θέλουσι φύγει ἀπ' αὐτοῦ, καὶ δὲν γνωρίζουσι τὴν φωνὴν τῶν ξένων.» Ἰωάννου ε'. 1—5

Ἄς μὴ λησμονῶμεν ὅμως ὅτι πρόκειται περὶ προσώπων, περὶ ἀνθρώπων δηλαδὴ διψώντων τὴν ἐαυτῶν σωτηρίαν, διὰ τοὺς ὁποίους γράφονται τὰ ἀνωτέρω, τὰ πρόβατα ταῦτα ἐὰν δὲν εὑρὸν ἀκόμη τὸν Καλὸν Ποιμένα ἃς ζητήσωσιν αὐτὸν ὅπως τὸ εὑρωσιν ἐν τῇ καρδίᾳ των, καὶ ἐν ἣ περιπτώσει ἀπουσιάζει ἃς ρήξωσι κραυγὴν ὀδύνης πρὸς τὸν Πατέρα ὅπως ἐμφανίσῃ αὐτοῖς τὸν Πιόν Αὐτοῦ, ὃ δὲ Πατήρ θέλει ἀποκαλύψει εἰς τὴν διψῶσαν ψυχὴν τὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς, δηλαδὴ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὸ ὅποιον τότε θὰ ἐκτιμηθῇ ἀπὸ τὴν διψῶσαν ψυχὴν ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐκτίμησιν, ἐπειδὴ ὁ Κύριος λέγει « Ἐὰν τις διψᾷ ἃς ἔρχεται πρὸς ἐμὲ καὶ ἃς πίνῃ » Ἰω. ζ'. 37 καὶ « Ἐγὼ θέλω δώσει εἰς τὸν διψῶντα ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν » Ἀποκ. κα' 6.

Καὶ διατὶ τοῦτο;

Διότι ὁ λόγος τοῦ Κυρίου « εἶνε δύναιμι Θεοῦ πρὸς σωτηρίαν εἰς πάντες τὴν πιστεύοντα » Ρωμ. α' 16, καὶ ἐπομένως αἱ ἡμέραι τῶν Ἀγγίων Παθῶν καὶ ἡ μεγάλη Ἡμέρα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, ἐὰν μᾶς ἀφῆκεν τοὺς ἰδέους, δηλαδὴ ἀμεταβλήτους, χωρὶς νὰ ἔχωμεν καὶ ἡμεῖς ἀνιστηθῆ ἀφοῦ προηγουμένως ἐστυρωθήμεν εἰς τὸν Γολγοθᾶν, νὰ σπεύσωμεν σήμερον, ὅσα ἔχομεν ἀκόμη περιθώριον Χάριτος εἰς τὸν Χριστὸν, εἰς τὸν Λόγον Του, δηλαδὴ νὰ γίνωμεν λάτρεις τοῦ Εὐαγγελίου Του, καὶ νὰ διατρίβωμεν εἰς τὰ διδάγματα Του μέχρι οὗ εὑρωμεν τὴν ἀνάπαυσιν τῆς καρδίας μας ἐν αὐτῇ τῇ Κυρίῳ μας Ἰησοῦ, ἢ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἀθῆναι

Ἄ' Ορθόδοξ. Χριστιαν. Ἀδελφότης «Ὁ Εὐαγγελιστὸς»

ΤΙΣ ΑΠΟΚΥΛΙΣΕΙ ΗΜΙΝ ΤΩΝ ΛΙΘΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΘΥΡΑΣ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ;

Τὸ ὡς ἀνωτέρω ἐρώτημα ἀπησχόλει ὡς μεγίστη ἀπορία καὶ ἀμηχανία τὸν νοῦν τῶν ἁγίων γυναικῶν ἐνῶ αὐταὶ ἐπορεύοντο κατὰ τὸ λυκόφως, τῆς πρωίας

τῆς ἀνιστάσεως ὅπως ἀποδώσωσι τὰ, ὑστάτας τιμὰς καὶ ἐνδείξεις τῆς εὐγνωμοσύνης των εἰς τὸ σῶμα Ἐκείνου, Ὅστις ὑπῆρξε δι' αὐτάς τὸ πᾶν ἐν πᾶσι ἐν τῇ κόσμῳ, ἀλείφουσαι αὐτὸν μὲ μύρκ. Καὶ τὸ αὐτὸ ἐρώτημα ἀποτελεῖ τὴν πένθ μὸν ἀπορίαν καὶ ἀμηχανίαν τοῦ ὄλου σύμπαντος τὴν σήμερον! Τὸ ἀγωνιώδες ἐρώτημα τῶν μυροφόρων φαίνεται ὡς νὰ προσέδω εἰ τύπιν ἐκφράσεως εἰς τὸν μέγαν στενωπὸν τῆς συμμάτης ἀνθρωπότητος. « Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον; » Εἰς τὴν πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν ὁδὸν τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογενείας πελώριος ἐναπικεῖται λίθος, ὅστις τελείως ἀποκλείει τὴν πορείαν. Τίς μετὰ τῶν ἰσχυρῶν θέλει ἄν τὸ ἐμπόδιον; Ἡ φιλοσοφία ἀπεπειράθη τὸ ἐγχείρημα, ἀλλ' ἀπέτυχεν οὐκ ἐλαφρῶς. Εἰς τὴν πρὸς τὴν μέλλουσαν ζωὴν καὶ ἀθανασίαν πρόσδοον ὁ λίθος τῆς ἀμφιβολίας, τῆς ἐδεδιχίότητος, τῆς δυσπιστίας καὶ ἀπιστίας, ἔθεσε τέρμα εἰς πᾶσαν πρόσδοον. Τίς θὰ ἄρῃ καὶ σαρώσῃ εἰς τοῦ μέσου τὸν ἀνυπερέβλητον ἀπὸ ἐν σωρὸν τῶν ἐρειπίων καὶ θὰ φέρῃ εἰς φῶς τὴν ζωὴν καὶ ἀθανασίαν;

Γενεαὶ μετὰ γενεὰς ἀνθρώπων ἐνεταφίασαν τοὺς φιλάτου; των, καὶ ὁ καμράγος τάφος κατεδρόχθη σὲ τὰς μυριάδας του.

Τίς θὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν ἡμερησίαν σφαγὴν, ἢ θὰ παράσῃ ἀκτίνα ἐλπίδος πέραν τοῦ τάφου; Τινὲς ὠνειρεύθησαν μέλλουσαν κατάστασιν ζωῆς, καὶ ὠμίλησαν περὶ τοιαύτης ἐν μυτηριώδει ποιήσει, ὡς ἐπινοήμα καὶ μόνον φαντασίας, καὶ οὐδὲν πλέον.

Ἄν ἡ μέμφωτι καὶ σκύτει, μὲ πολλοὺς φόβου; καὶ ὀλίγας ὡς πρὸς τὴν ἀλήθειαν εἰκασίας, οἱ ἀνθρώποι; ἐξηκολούθησαν διερωτώμενοι:

« Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον; » Ἀμυδρὸν τι καὶ ἀσκαφὲς συναίσθημα συνείχε τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ὁ παρὼν κόσμος δὲν εἶναι τὸ πᾶν, ὅτι ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἄλλη ζωὴ, ὅτι νοήμονα καὶ λογικὰ ὡς ὁ ἀνθρώπος κτίσματα, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἦλθον εἰς τὴν παρούσαν ζωὴν ὅπως ἐκλείψωσι καὶ ἀφανισθῶσι διὰ παντός. Ἡ ἐλπίς διέκαίε τὴν καρδίαν των, ὅτι πάντως θὰ ὑπάρχῃ διέξοδος ἐκ τοῦ τάφου, καὶ τὸ ἐρώτημα ἀπησχόλει τὴν καρδίαν, ἂν ὄχι τὰ χεῖλη, τίς ποτε προέδραλε τῶν ἐκ τοῦ φρικτοῦ αὐτοῦ δεσμοτηρίου; Τίς καὶ ποῦ εἶνε ὁ προσωρισμένος ἐκ τούτου; ἐλευθερωτής; Ποῦ εἶναι, καὶ τίς εἶναι; ὅστις θὰ ἀποκυλίσῃ καὶ ἡμῶν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; Τρεῖς ἀνυπερέβλητοι δυσχέρειαι ἔκειντο πρὸ τῶν μυροφόρων γυναικῶν. α') Ὁ λίθος αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἦν μέγας σφόδρα.

β') Ἦν ἐσφραγισμένος μὲ τὴν σφραγίδα τῆς νομίμου ἐξουσίας. Καὶ γ') ἐφυλάσσετο ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῆς ἐξουσίας. Αἱ αὐτὰ τρεῖς δυσκολίαι ἔκειντο πρὸ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ θάνατος αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἦν πελώριος λίθος κατ' οὐδένα τρόπον δυνάμενος νὰ κινηθῇ ὑπὸ οἰασθῆ- ποτε γνωστῆς εἰς τοὺς θνητοὺς ἰσχύος καὶ δυνά- μειως. Ὁ θάνατος αὐτὸς ἦν προφανῶς ἢ παρὰ Θεοῦ ἐπιβληθεῖσα διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ νόμου του ποι- νῆ, — πῶς λοιπὸν θὰ ἠδύνατο ν' ἀποφευχθῇ, πῶς νὰ ἀρθῇ καὶ μετακινηθῇ ἐκ τοῦ μέσου; Ἡ ἐρυθρὰ σφρα- γὶς τῆς θείας καταδίκης εἶχε ἐναποτεθῆ ἐπὶ τοῦ στόμα ος τοῦ τάφου, πῶς, καὶ παρὰ πῖνος, ἤθελεν διαρρηγῆ; **Τίς ἤθελεν ἀποκυλίσαι τὸν λίθον;** Ἐκὶ πλέον ὁρᾶται τε καὶ ἄδραστοι φυσικῶν νόμων δυνάμεις ἐφύλασσαν τὸν τάφον, τίς ἤθελε ἀντιμετω- πῆσαι αὐτάς, καὶ ἀποσπάσει τὰ θύματα ἐκ τῶν ὀδόν- των τοῦ λέοντος; Καὶ ἀγωνιώδεις κατεπίεζεν οὕτω τοὺς πάντας τὸ ἐρώτημα: **« Τίς ἀποκυλίσαι ἤ- μᾶν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου »;**

Δύναται αἱ μυριάδες τοῦ γένους ἡμῶν νὰ ἐπι- στρέψωσιν ἐκ τοῦ θανάτου ἐνθα κατῆλθον; Θὰ ἐπαι- νέλωσιν οἱ ἀγκητοὶ ἡμῶν νεκροὶ ἐκ τοῦ τάφου, καὶ θὰ ἐπαινέλωμεν ἡμεῖς νὰ ἴδωμεν καὶ πάλιν ἀλλή- λους; Οὕτω διηρώτων ἑαυτὰ τὰ ἄνθη, καὶ οὕτω διε- ρωτῶσι σήμερον πάντες οἱ μηδὲν πλέον τοῦ πνεύμα- τος καὶ ἡθους τῶν ἀρχαίων εἰδωλοκρατικῶν ἐθνῶν μεθ' ἑαυτῶν διακρατοῦντες. « ΤΙΣ; » καὶ ὡς ἀπάντη- σις ἀντήχει πάλιν, « ΤΙΣ; »

Οὐδεμία ἐκτὸς ταύτης ἀπάντησις ἐδόθη εἰς τοὺς σοφροὺς καὶ βασιλεῖς τῶν λαῶν. Ἄλλ' αἱ εὐγνώμονες πρὸς τὴν Σωτῆρα καὶ Λιδάσκαλόν των μαθήτριάς εὖ- ρον τὴν ἀπάντησιν. Εὗρον ταύτην εἰς τὸν κενὸν τά- φον τοῦ ἐξ αὐτοῦ ἀναστάντος Ἰησοῦ. Καὶ ἐν τούτῳ ἔχομεν τὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν παγκόσμιον ἐρώτη- σιν. « Οἱ νεκροὶ σας θέλουσιν ἀναζῆσαι. » « Πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ ἀ- ναστάντος Λυτρωτοῦ, καὶ ἐξελεύσονται. » « Ἐγὼ θέ- λω ἀναστήσει τοὺς ζῶντας καὶ πιστεύοντας ἐμὲ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. » « Διότι ἐγὼ ζῶ, καὶ ὑμεῖς θέλε- τε ἀναζῆσαι. » « Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ. » « Ἐγὼ ἔχω τὰς κλεῖδας τοῦ Ἄδου καὶ τοῦ θανά- του. »

« Ὡσεῖς θρηνοῦσαι, καὶ μὴ θέλουσαι νὰ παρη- γορηθῆτε διὰ τοὺς φιλότατους σας, Ραχὴλ. **« Πιύ- σκατε τὴν φωνὴν σας ἀπὸ κλαυθμοῦ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς σας ἀπὸ δακρῶν. Διότι τὸ ἔργον σας θέλει ἀνταμειφθῆ, (οἱ φιλότατοί σας) θέλουσιν ἐπιστρέψαι ἐκ τῆς γῆς τοῦ ἐχθροῦ, καὶ εἶναι ἐλπίς εἰς τὰ ἔσχατα σας, λέγει Κύριος, καὶ τὰ τέκνα σας θέλουσιν ἐπι- στρέψαι εἰς τὰ ὄρια αὐτῶν »** (Ἱερειμ. λα' 16, 17, Μετάρφ. Β' ἀμ. β.) **Μὴ θρηνεῖτε πλέ- ον περὶ τοῦ τάφου, ὡσπερ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. Διότι ἀπὸς ὁ Χριστὸς ἀνέστη καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται ἐπί-**

σης.

Οὕτως, ἡ βεβαιότης τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, ὡς μεγίστη ἀπάντησις εἰς τὴν βαρυσταλοῦσαν καὶ ἀ- γωνιώσαν καρδίαν τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι σήμερον ὁ μέγας φωσφόρος ἥλιος ὁ ἀνεκφθελὺς ὑπὸ τῶν ἐπι- τοῦ σταυροῦ διατρυθεισῶν χειρῶν, καὶ ἔδει νὰ κηρύτ- τηται καὶ διαλαλῆται ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἀλήθειαν ὡς ἡ **ζωτικωτέρα τῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ ἀ- ληθειῶν.** Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ κατ' ἀκολουθίαν ταύτης ἀνάστασις τῶν νεκρῶν, ἦτο « τὸ **εὐαγγέλιον** » τοῦ Παύλου, τὸ ὁποῖον, λέγει ὅτι ἐκήρυττε, καὶ διὰ τοῦ ὁποῖου οἱ ἀληθεῖς πιστοὶ ἐσώ- ζοντο. Τὴν ἀνάστασιν δὲ τοῦ Χριστοῦ στηρίζει οὗ- τος διὰ μαρτυριῶν, αὐτοπειῶν καὶ ἀποδείξεων ὡς τὸ μέγα γεγονός καὶ ἐλπίδα τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐκ ταύτης προσαποδεικνύει καὶ διακηρύττει τὴν ἀνά- στασιν τῶν νεκρῶν, διαλαλῶν ὅτι ἂν ὁ Χριστὸς δὲν ἀνέστη ἀμφοτέρω, τὸ τε κήρυγμα καὶ οἱ κόποι του, ὡς καὶ ἡ πίστις αὐτῶν, εἶναι μάταια, καὶ ὅτι πάν- τες οἱ νεκροὶ ἀπωλέσθησαν, οὐδεμία περὶ αὐτῶν ὑ- πάρχει ἐλπίς (ὁρα Α. Κορ. θ. 1ε'. 1—19; Καὶ τὸ γε- γονὸς αὐτὸ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸ μέλ- λον γεγονός τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, ἦτο τὸ μό- νον θέμα καὶ ἀντικείμενον τοῦ κηρύγματος τῶν Ἀπο- στόλων, ὁπουδῆποτε καὶ πρὸς οἰουδῆποτε οὗτοι μετέβαινον νὰ κηρύξωσιν. **Ἐγνώμεζον οὐδὲν ἄλ- λο, ἐν ἡρωτην οὐδὲν ἄλλο,** εἰμῆ. ΤΟΝ ΙΗ- ΣΟΥΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΑΣΙΝ (πραξ. ζη' 18.18.30 — 31). Διότι οὐδεμία ἄλλη σάλπιγξ δύναται νὰ εἶναι μᾶλλον ἀφυπνιστικὴ διὰ τὸν ἀμέριμον ἀμαρτωλὸν ἀπὸ τοῦ κήρυγμα τῆς ἀναστάσεως, ὅτι ὑπάρχει ζωὴ ἐξ ἀναστάσεως, καὶ ὅτι πάντες θέλουσι σταθῆ ἐνώ- πιον τοῦ δῆματος τοῦ Χριστοῦ ὅπως ἀπολαύσῃ ἕκα- στος κατὰ τὰ πεπραγμένα αὐτοῦ, ὅτι « ὁ Θεὸς παραγ- γέλλει εἰς πάντας ἀνθρώπους τώρα μετάνοιαν » διό- τι ὥρισεν ἡμέραν ἐν ἣ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμέ- νην ἐν δικαιοσύνῃ ἐν Ἄνδρῖ (διὰ τοῦ Χριστοῦ) ᾧ ὥρι- σε, πίστιν παρασχῶν πᾶσι, ἀναστήτας Αὐτὸν ἐκ νε- κρῶν. » Πραξ. ιζ. 31).

Συνεπεία δὲ τῆς μεγίστης διὰ τε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν κόσμον σημασίας καὶ σπουδαιότητος τὴν ὁποῖαν ἐνέχει τὸ γεγονός τῆς Ἀναστάσεως, ὁ Κύριος εὐηρεστήθη νὰ κατοχυρώσῃ αὐτὸ διὰ τόσων καὶ τοιούτων ἀδιαψεύστων ἀποδείξεων, ἐμφανισθεῖς καὶ φανερώσας ἑαυτὸν ζῶντα ἐν τῷ μέσῳ τῶν μαθητῶν Αὐτοῦ δεκαεξάκις περίπου, φαγῶν τε καὶ πιῶν μετ' αὐτῶν, ἐπιτρέψας νὰ ψηλαφηθῇ παρ' αὐτῶν, καὶ ἄλλοτε μὲν συναντηθεῖς μεθ' ἑνὸς ἐξ αὐτῶν ὡς τοῦ Κηφᾶ (τοῦ Πέτρου) ἢ τῆς Μαγδαληνῆς Μαρίας πλη- σίον τοῦ τάφου, ἄλλοτε δὲ συνοδεύσας καὶ συνδια- λεχθεῖς μετὰ δύο ἐξ αὐτῶν πορευομένων εἰς Ἐμ- μαοῦς, ἢ καὶ μεθ' ὅλης τῆς ομάδος τῶν μαθητῶν πα-

ρά τὴν θάλασσαν, καὶ ἐπὶ τοῦ θρους τῆς Γαλιλαίας. Εὐρίσκομεν αὐτὸν πάλιν, τώρα μὲν ἐν τῇ μέσῃ τῶν ἑνδεκκ μὲ κεκλεισμέναις τὰς θύρας, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἄλλοτε δὲ ἐν τῇ μέσῃ ὀμυγύρεως ἐκ πεντακοσίων καὶ ἐπέκεινα ἀδελφῶν, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἐπέζων ἐπὶ πολλὰ μετὰ ταῦτα ἔτη, καὶ ἦσαν ζῶντες μάρτυρες τοῦ μεγάλου γεγονότος. Κατ' οὐδένα δὲ τρόπον ἠδύνατο πάντες, οὗτοι νὰ ἀπατηθῶσι. Καὶ κατ' οὐδένα τρόπον ἠδύνατο ἔν τοιοῦτον ἱστορικὸν γεγονός νὰ τεθῇ ἐπὶ καλυτέριον πρὸς πίστιν καὶ ἀποδοχὴν θάσεων, παρ' ὅσων ἐστηρίχθη καὶ ἐβασίσθη τὸ γεγονός τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐκ νεκρῶν. Τοῦτο ἤδη κεῖται πέραν πάσης ἀμφισβήτησεως καὶ ἀντιλογίας. Καὶ δικαίως, διότι ἀποτελεῖ τὸν ἀκρογωνιαίον λίθον τῆς ὁλης βουλῆς τοῦ Θεοῦ διὰ τὸν κόσμον. Πρὸς τὸ μέγα ὅθεν αὐτὸ γεγονός ἀναδλέποντες καὶ ἡμεῖς θεωροῦμεν ὅτι ἀποκεκλύσται ὁ μέγας λίθος τῆς ἀγωνίας καὶ τοῦ σκότους τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀλληλοῦτα

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΗΘΗΤΕ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΑΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΔΥΝΑΜΙΝ ΤΗΣ ΕΝΟΡΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΙΔΕΩΔΟΥΣ

Β΄.

Ὅταν ἀτενίζωμεν εἰς τὸ ἔργον ἑνὸς γλύπτου, ἐπὶ ἑνὸς τμήματος μαρμάρου, δὲν βλέπομεν ἄλλο, εἰμὴ ὅ,τι φαίνεται νὰ εἶναι ἀπλῶς μιὰ μηχανικὴ ἐργασία, τὸ πολὺ μιὰ τέχνη. Ἀλλ' ὅ,τι ἐπετέλεσε τὴν μηχανικὴν αὐτὴν ἐργασίαν, ὅτι ἐδημιούργησεν αὐτὸ τὸ τεχνούργημα, ἦτο καὶ τι τὸ ἀόρατον ἐν τῇ ἐγκεφάλῳ τοῦ γλύπτου, μιὰ ἦρμος ἐν αὐτῇ ἐνεργοῦσα παρουσία καὶ δύναμις, τὴν ὁποίαν οἱ παρακολοῦθοῦντες τὴν ἐργασίαν τοῦ γλύπτου κατ' οὐδένα τρόπον ἠδύνατο ν' ἀντιληφθῶσι. Πᾶσα δὲ κίνησις τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐκανονίζετο ὑπὸ τῆς φαινῆς ἐκείνης ἐν τῇ ἐγκεφάλῳ του παρούσης σκέψεως καὶ δυναμικότητος. Ἡ παρουσία, ἡ δύναμις, ἡ σκέψις αὕτη εἶναι τὸ ἰδεῶδες. Ἄνευ αὐτοῦ ὁ ἐνώπιόν μας γλύπτης θὰ ἦτο ἀπλοῦς κτίστης. Μετ' αὐτοῦ ἀνεδείχθη καὶ ἐγένετο ἀριστοτέχνης. Οὕτω πάντες ἡμεῖς, εἴτε ὡς ἄτομα, εἴτε ὡς διδάσκαλοι καὶ ἱεροκήρυκες, εἴτε ὡς οἰκογενεάρχαι, παιδαγωγούμεθα καὶ διαμορφούμεθα οἱ ἴδιοι, — καὶ παιδαγωγούμεν καὶ μορφοῦμεν τοὺς ὑφ' ἡμᾶς — διὰ τῶν ἐνοράσεων μας, ὑπέκοντες εἰς τὴν πειθανάγκην τῶν ἰδεωδῶν μας. Ἡ δύναμις ὅθεν τοῦ ἰδεῶδους διαπλάσσει καὶ ριθμίζει ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὴν ζωὴν μας, καὶ σχηματοποιεῖ, οὕτως εἰπεῖν, καὶ ἐπεξεργάζεται δι' ἡμῶν, ὡς γονέων ὡς δι-

δασκάλων κ.λ.π. τὴν ζωὴν καὶ διαγωγὴν ἐκείνων, ἐφ' ὧν ἐκλήθημεν καὶ ἐτάχθημεν πρὸς τοῦτο ἔργαται. Καὶ μόνον καθ' ὅσον τὰ ἰδεῶδη ἡμῶν εἶναι ἀληθῆ καὶ ὠραία, κατὰ τοσοῦτον καὶ μόνον ἡ ζωὴ ἡμῶν, καὶ ἡ ζωὴ τῶν ὑφ' ἡμῶν διαπαιδαγουμένων θὰ προέλθῃ ἐνάρετος, εὐγενής, ὑπέροχος, κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ ἐν ἡμῖν παρόντος καὶ πειθαναγκάζοντος ἡμᾶς ἰδεωδους. Ποῖα ὅθεν εἶναι αἱ ἐνοράσεις αὐταὶ ἢ τὰ ἰδεῶδη αὐτὰ εἰς τοὺς ὁποίους ζῶσι, καὶ διὰ τῶν ὁποίων διέπονται οἱ ἄνθρωποι; Καθ' ἡμετέραν ταπεινὴν γνώμην ταῦτα εἶναι κυρίως τρία. Ἡ ἐνοράσις τῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία εἶναι ἡ πίστις. Ἡ ἐνοράσις τῆς καρδίας ἡ ὁποία εἶναι ἡ ἀγάπη. Καὶ ἡ ἐνοράσις τῆς διανοίας ἢ διανοήσεως ἡ ὁποία εἶναι ἡ κρίσις. Ἡ ἀπόλειξις, ἡ ἔλλειψις τῶν ὡς ἄνω ἐνοράσεων ἀποτελεῖ τὴν ὁλην ἠθικὴν κακοτεχνίαν, τὴν ὁλην ψυχικὴν καὶ πνευματικὴν ἡμῶν δυσμορφίαν, ὡς ἡ ἔλλειψις ἐνοράσεως καὶ ἰδεωδους ἐν τῇ νῷ τοῦ γλύπτου εἶναι ἡ αἰτία τῆς ὁλης ἐν τῇ ἀγάματι του κακοτεχνίας, δυσμορφίας, ἀσυμμετρίας κ.λ.π. Τὴν σπουδαιότητα δὲ αὐτῆν βασικὴν διὰ τὴν διαπαιδαγωγῆσιν τῶν ἀνθρώπων μικρῶν τε καὶ μεγάλων ἀλήθειαν, διακηρύττει καὶ ὁ Θεόπνευστος Κώδιξ, ἡ Γραφή. λέγουσα διὰ τοῦ Σοφοῦ :

« Ὅπου δὲν ὑπάρχει ὄρασις, ὁ λαὸς διεφθείρεται. Εἶναι δὲ μακάριος ὁ φυλάττων τὸν νόμον » (ἢ τὸν κανόνα τοῦτον τῆς ἐνοράσεως) Ἰδε Παροιμ. κθ' 18 Νεοελλ. Μετᾶφ. Βάμβα. Ἐλθωμεν, ὅθεν, εἰς τὴν ὅσον ἔνεστι συντομωτέρην ἐξέτασιν μιᾶς ἐκάστης τῶν διαπλαστικῶν αὐτῶν ἐν τῇ ἀνθρώπῳ δυναμικότητων, τῶν ἐνοράσεων αὐτῶν καὶ ἰδεωδῶν του. Καὶ δὴ, ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐθέσασμεν πρώτην τοιαύτην, τὴν πίστιν. Πίστιν εἰς τὴν μᾶς ἐρωτᾷ ὁ κατὰ κόσμον θεωρητικὸς παιδαγωγός; Πίστιν, ἀπαντῶμεν, εἰς ὅ,τι ἀνεδείχθη καὶ ἀνομολογεῖται τὸ τελειότατον ἐν τῇ κόσμῳ ἀνθρώπων ἐιδεῶδες, ἐὰν ἀποβλέπωμεν νὰ μορφώσωμεν τέλεια πρότυπα ἀνθρωπισμοῦ ἐν τῇ σχολείῳ, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, ἐν τῇ ἔθνει, — καὶ πίστιν, εἰς ὅ,τι ἀποτελεῖ τὸν ὄργανικὸν κανόνα καὶ ὁδηγὸν πρὸς καταρτισμὸν τελείων ἀνθρώπων κατὰ τὸ τέλειον Ἐκεῖνο Πρότυπον. Τὸ τέλειον αὐτὸ πρότυπον εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἡ πίστις εἰς τὴν ἀποστολὴν, εἰς τὴν ζωὴν, τὸ ἔργον καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ ὁποίου θεοῦ νὰ ἀποτελῇ τὴν ὄρασιν ἢ τὸ ἰδεῶδες παντὸς διδασκάλου, ἱεροκήρυκος, γονέως, καὶ πολιτικοῦ κυβερνήτου. Εἰς τὴν ἐνοράσιν ταύτην κατοπτριζόμενοι, καὶ περὶ τὸ ἰδεῶδες αὐτοῦ ἀναστρεφόμενοι, μεταμορφούμεθα, κατὰ νόμον περιβάλλοντος, — ὡς ἐσημειώσαμεν καὶ εἰς τὴν προηγηθεῖσαν μελέτην, — καὶ μεταμορφούμεν ἄλλους κατὰ νόμον τοῦ δυνατοῦ τῆς μεταδόσεως εἰς ἄλλους μόνον τοῦ ἐν ἡμῖν

πραγματικῶς ὑπάρχοντος. « Ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνγκα-
καλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν Κυρίου κατοπεριζό-
μενοι, τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα, ἀπὸ δόξης
εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ Κυρίου πνεύματος », λέγει
Παῦλος εἰς Κορινθ. Β' γ' 18. « Ὅ,τι δὲ ἀποτελεῖ τὸ
πρὸς τοιαύτην μεταμόρφωσιν ὀργανικὸν μέσον εἶναι
ἢ πίστις εἰς τὸ θεόπνευστον τοῦ ὑψίστου ἠθικο-πνευ-
ματομορφωτικὸν Κώδικος τ. ἔ, πίστις εἰς τὴν Γρα-
φὴν ὡς Λόγον Θεοῦ. **« Πᾶσα Γραφὴ θεόπνευ-
στος καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς
ἐλεγχόν, πρὸς ἐπιτιμώσασιν, πρὸς παιδείαν
τὴν ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἁρτίῳ ἢ ὁ τοῦ Θεοῦ
ἄνθρωπος πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν κατηρ-
τισμένος »** (Β. Τιμόθ. γ' 16,17) Ἐφαντάσθη ἀ-
νώτερον τούτου παιδαγωγικὸν καὶ μορφωτικὸν προο-
ρισμὸν διὰ τὸν ἄνθρωπον ἢ φιλοσοφικῶς διωτετυπω-
μένη θεωρητικὴ καὶ συστηματικὴ Σας παιδαγωγικῆ;
**Καὶ ἔχει νὰ ὑποδείξῃ εἰς πίστιν τελειότε-
ρον γινόμενα πρὸς κατηρτισμὸν τελείου
ἀνθρωπίνου βίου καὶ χρηκτικῆρος** Ἐρωτώ-
μεν καὶ ἡμεῖς τὸν κατὰ κόσμον παιδαγωγόν. Τί δὲ
κατήρθωσιν αἱ διάφοροι φιλοσοφικαὶ καὶ παιδαγω-
γικαὶ σχολαὶ καὶ τὰ ποικιλώνυμα παιδαγωγικὰ συ-
τήματά Σας καὶ μετ' αὐτῶν εἰρήσθησαν καὶ αἱ διά-
φοροι Ἐκκλησιαὶ ἄνευ τοῦ γινόμενος τούτου, τοῦ
Λίθου, τὸν ὁποῖον οἱ κατὰ κόσμον ἐκπαιδευτικοὶ καὶ
ἐκκλησιαστικοὶ οἰκοδομοῦντες ἀπεδοκίμασαν, « Ὅτε
οἱ ἄνθρωποι ἀπεδοκίμασαν τὸν Θεὸν ἐν ὁράσει καὶ
ἐπιγνώσει, παρεδόθησαν εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ
μὴ κατὰ φύσιν. Τότε παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν ταῖς
ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν, τοῦ
ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς... «παρέδω-
κεν αὐτοὺς εἰς πάθη ἀτιμίας... καὶ ἐξείλιχθησαν προ-
βόντες εἰς πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ πο-
νηρίᾳ, πλεονεξίᾳ, κακίᾳ, εἰς μεστοὺς φθό-
νου, φόνου, ἐριθείας, δόλου, κακοηθείας, ψι-
θυριστάς, καταλάλους θεοστυγεῖς, ὑβριστάς,
ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευρέτας κακῶν,
μηνύσιν ἀπειθεῖς, ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους,
ἀστόργους, ἀνελεήμονας (ὄρα Ρωμ. α' 24—32)
Καὶ ὅτε **« ἀπὸ τῆς ὑγεινολογίας τῶν Γραφῶν
διδασκαλίας καὶ ἀληθείας ἀπέστρεψαν τὴν
ἀκοήν, καὶ ἐπισώρευσαν ἐχυτοῖς διδασκά-
λους, κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν »**, τότε ἀπέβησαν
οἱ ἄνθρωποι, ὅποιοι εἶναι **« ἐν ταῖς ἐσχάταις αὐ-
ταῖς ἡμέραις καὶ χαλεποῖς καιροῖς φέλου-
τοι, φυλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφιοι,
θλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι,
ἀνόσιοι, ἄστοργοι, ἄσπονδοι, διὰ βόλοι,
ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, προδό-
ται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι
μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, ἔχοντες μὸρφωσιν εὐ-**

σεδείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι
(Ἴδε Β' Τιμ. γ' 1 δ' 1—5) δεδαίως εἶτε διότι ἀφέθη-
σαν, εἰς ἑαυτοὺς ἄνευ δράσεως καὶ ἰδεωδούς ἐγένοντι
τοιούτοι, εἶτε καὶ διότι χεῖρ καὶ ομίλη γλύπτου—ἐκ-
παιδευτικὰ (δηλαδὴ) φιλοσοφικὰ καὶ θρησκευτικὰ ου-
στήματα καὶ ἐργάται διδάσκαλοι αὐτῶν, ἀπέφερον ἀ-
κουσίως τὸν ὡς ἀποτελεσματικὴν τὴν εἰδεχθῆ καὶ ἀποτρό-
παιον προεκτεθεικτὸν ἀδιάρηστον εἰκόνα τοῦ ἀρχαίου
Ἑλληνικοῦ καὶ Ρωμαϊκοῦ κόσμου, καὶ τοῦ νεωτέρου
λεγομένου πολιτισμοῦ. Διότι οἱ τοιοῦτοι ὑπῆρξαν
ἐργάται λαξευταὶ ἄνευ δράσεως ἐν ἑαυτοῖς, ἄνευ διεπού-
σης αὐτοῦς πίστεως εἰς τέλειόν τι ἰδεώδες, καὶ πίστε-
ως εἰς ὀργανικὸν τι μέσον ἐξεικονίζον τὸ ἰδεώδες τοῦ-
το. Καὶ εἶδομεν τὴν εἰκόνα.

Καὶ θὰ ἐλέπωμεν, πάντοτε τὴν αὐτὴν εἰκόνα—
καὶ ἢ μὴ ἀπατώμεθα—εἰς τὰς ἄνευ ἐνοράσεως καὶ πί-
στεως, εἰς τὸ παρὰ Θεοῦ δεθὲν ἡμῖν Ἰδεώδες
προσπαθείας τῶν διδασκάλων μας, τῶν καθηγητῶν,
τῶν ἱεροκηρύκων, ἐπισκόπων, γονέων, πολιτικῶν κυ-
βερνητῶν καὶ λοιπῶν ἀνορθωτικῶν μας παραγόντων.
Διότι « ὅπου δὲν ὑπάρχει ὁρκοὶς ὁ λαὸς διαφθείρεται »
καὶ θὰ διαφείρηται. Ἐντυπώσατε θεὸν εἰς τὴν ψυ-
χὴν Σας τὴν ἐνόρασιν καὶ πίστιν ταύτην εἰς τὸ Τέ-
λειον ἐν τῇ Κόσμῳ Ἰδεώδες, πάντες οἱ πρὸς τὸ καλὸν
ἑαυτῶν καὶ τῶν πλησίον Σας ἐργαζόμενοι ἐκπαιδευ-
τικοὶ, κοινωνικοὶ, θρησκευτικοὶ, πολιτικοὶ ἐργάται,
καὶ δὲν θὰ λείψετε νὰ ἴδῃτε καὶ τὴν ὑμετέρην ζωὴν
καὶ πολιτείαν, καὶ τὴν ζωὴν καὶ πολιτείαν ἐκείνων
τοὺς ὁποῖους διδάσκετε καὶ διοικεῖτε, διαπλισσομέ-
νην εἰς εὐγενές καὶ διαρκές φωτοβόλον καὶ εὐεργετι-
κὸν εἰς γενεὰς γενεῶν μνημεῖον.

Μετὰ τὴν ἔρασιν τῆς ψυχῆς ἢ ὁποῖα εἶναι ἢ
πίστις ἐθέταμεν δευτέραν τὴν ἐνόρασιν τῆς καρ-
δίᾳς ἢ ὁποῖα εἶναι ἢ ἀγάπη. Τὸ ἰδεώδες τῆς ἀγά-
πης ἐν τῇ ἀνθρώπῳ εἶναι ἄλλη ἀναπλαστικὴ καὶ παι-
δαγωγικὴ δυναμικότης πρὸς διαμόρφωσιν ἑαυτοῦ τε
καὶ τῶν περὶ ἑαυτὸν εἰς ἄριστον ἀνθρωπισμὸν. Εἰς
τὰς φιλοσοφικὰς λεγομένας Παιδαγωγικὰς, καὶ εἰς
αὐτὰς τὰς Ἰσχυροῦς ρητορικὰς, εὕρισκε τις
πλείστους δοοὺς παιδαγωγικοὺς καὶ ρητορικοὺς κανό-
νας. Ἄλλ' ἐσοσιωδέστερος καὶ ἀποτελεσματικώτε-
ρος ὄλων ἢ ἀγάπη ἔχει ἐντελῶς παροραθῆ παρ' ἀμ-
φοτέρων. « **Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώ-
πων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, καὶ ἐὰν ἔχω
προφητείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα
καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω,
οὐδὲν εἰμι ὡς γέγονα χαλκὸς ἢ ἔξων καὶ κύμ-
βαλον ἢ ἀλαλάζον** » [λέγει Παῦλος (Α. Κοριθ. ιγ'
1—2) Ὁ Μέγας δὲ τῆς ἀνθρωπότητος διδάσκαλος
καὶ παιδαγωγὸς τοὺς ἕπ' Αὐτὸν 12 μαθητὰς διει-
δαγωγῆσεν ὡς σωτήρας καὶ εὐεργέτας τῆς οἰκουμέ-
νης κατὰ τελείως διάφορον τρόπον, ἐκείνου μὲ τὸν

ὅποιον διδάσκουν καὶ ἀποβλέπουν νὰ μορφώσουν καλοὺς πολίτας καὶ πατριώτας, καλοὺς οἰκογενειάρχας καὶ χρηστοὺς χαρακτηήρας, οἱ σημερινοὶ διδάσκαλοι, ἱεροκλήρυκες, κ.λ.π. Οὗτοι διδάσκουσι τοὺς ἀνθρώπους νὰ μάθωσι διάφορα πράγματα καὶ γίνωσι μεγάλοι. Αὐτοὺς ἐδίδασκε καὶ διδάσκει τοὺς μαθητὰς Του ἡπὼς πρὸ πάσης γνώσεως καὶ σοφίας νὰ **« μὲθώσι τὴν ἀγάπην »**. Διότι ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ μυστηριώδης δύναμις τῆς νίκης τοῦ κακοῦ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει. Οἱ ἄνθρωποι εἴτε διδασκόμενοι ἐν τῇ σχολείῳ, εἴτε κηρυττόμενοι τὸν λόγον ἐπ' Ἐκκλησίας, εἴτε καθ' οἷονδὴποτε ἄλλον τρόπον πλησιάζόμενοι, ἀνάγκη νὰ δλέπωσιν ὅτι ἐκεῖνον τὸ ὅποιον γίνεται πρὸς αὐτοὺς γίνεται ἐξ ἀληθοῦς διὰ τὸ καλὸν αὐτῶν ἀγάπης παρὰ τοῦ διδασκάλου, τοῦ ἱεροκλήρυκος, τοῦ γονέως, τοῦ φίλου κ.λ.π. καὶ ὅχι ἀπὸ ἀπλῆν ἐπαγγελματικὴν ὑποχρέωσιν ἢ ἐπίδειξιν. Ἄλλως, ἀδύνατον νὰ ἐλκυσθῶσι καὶ κατακτηθῶσιν εἰς τὸ ἀγαθόν. Ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχωμεν εἰς αὐτοὺς διόρθωσιν καὶ μεταβολὴν ζωῆς. **« Ὁ λικιμὸς κίμπτεται διὰ τοῦ ξέφους, ἀλλ' ἡ καρδία μένον διὰ τῆς κερίας θὰ κερφθῇ, τῆς ὁποίας ἀκτανίητος δύναμις εἶναι ἡ ἀγάπη »** λέγει μία Ἀραβικὴ προομιλί.

Ὅταν οἱ Ἀθηναῖοι ἤκουον τὸν Δημοσθένην ἐνεπνέοντο εἰς θαυμὸν ὥστε νὰ μεταδῶσιν ἀμέσως καὶ πολεμήσωσι κατὰ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνο. Μετὰ τοῦ Δημοσθένους ἐρητόρευεν ἐξίσου εὐγλωττίας καὶ καλλιπέως ὁ Αἰσχίνης, ἀλλ' εἰς τὸ τέλος τοῦ λόγου του εἶ καθ' ἄλλην τὴν ὁμιλίαν του ὑπὸ τῆς εὐγλωττίας καὶ τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ Αἰσχίνου γοητευμένοι ἀκροαταὶ τοῦ ἀπῆρχοντο ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροι, ὡς εἶχον ἔλθει, καὶ οὐδόλως διακαίόμενοι ἀπὸ τὸ πῦρ καὶ τὴν δύναμιν τὴν ὁποίαν ἤναπτεν εἰς αὐτοὺς ἡ δημογορία τοῦ Δημοσθένους. Διατί; Διότι ὁ Δημοσθένης διεπνέετο ὑπὸ ἀληθοῦς πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν εὐημερίαν καὶ ἐλευθερίαν τῶν συμπολιτῶν του ἀγάπης καὶ ἐνδιαφέροντος, ἐνῶ ὁ Αἰσχίνης ἐκινεῖτο εἰς ὅσα ἔλεγεν ἐξ ἀντιζηλείας πρὸς τὸν Δημοσθένην, καὶ ἐξ ἐγωπαθείας καὶ ἐπίδειξως.

Ὅσῳ, δύναται τις νὰ εἶναι καλὸς ἱατρός χωρὶς νὰ ἔχη ἀγάπην πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς του. Δύναται νὰ εἶναι εὐφυὴς καὶ δεξιὸς δικηγόρος, καὶ ἐν τούτοις νὰ μὴ ἔχη ἀγάπην πρὸς τοὺς πελάτας του. Ἐνας ἔμπορος δύναται νὰ εὐδοκιμήσῃ μεγάλως εἰς τὰς ἔμπορικὰς του ἐπιχειρήσεις χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρεται τὸ παράπαν διὰ τοὺς πελάτας του. Ἄλλος δυνατὸν νὰ εἶναι ἔξοχος εἰς τὴν ἐξήγησιν τῶν μυστηρίων τῆς ἐπιστήμης ἢ τῆς θεολογίας ἀνευ ἀγάπης. **Ἄλλ' οὐδεὶς δύναται νὰ εἶναι ἀληθὴς παιδαγωγὸς διδάσκαλος, ἀληθὴς ἐργάτης τοῦ Θεοῦ, ἀληθὴς ἄνθρωπος, ἐὰν ἡ κινήτριος δύναμις τῶν προσπα-**

θειῶν του, τῆς διδασκαλίας του, τῶν λόγων καὶ πράξεων του **δὲν εἶναι ἡ ἀγάπη**. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀνευ ἀγάπης κόπων του θὰ ἀντιπαρέλθουν, ὡς ἡ πρωτὴν ἀχλὺς καὶ δρόσος.

Ὁ Ναπολέων, ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, ὁ Καῖσαρ καὶ ἄλλοι κατακτηταὶ καὶ φιλόσοφοι ἀπέβλεψαν νὰ ἐδύσωσιν εἰς ἑαυτοὺς κράτος καὶ δημιουργήσωσιν εἰς ἑαυτοὺς φήμην καὶ ὄνομιν διὰ τοῦ ἰδεώδους τῆς δυνάμεως τῆς βίας καὶ ἀπέτυχον· οὐδεὶς ἐνδιαφέρεται δι' αὐτοὺς, καὶ ὀλίγοι γνωρίζουσι καὶ ἐνθυμοῦνται αὐτοὺς σήμερον. **Ἄλλ' ὁ Χριστὸς ἔδωκε τὸ κράτος αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἰδεώδους τῆς ἀγάπης, καὶ ἡ ἀσημοτέρα γυνὴ ἐκ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ χεῖρε· σήμερον μεγαλυτέραν φήμην καὶ ὄνομιν, οὐσὶ γνωστὴ ἀνὰ τὸν κόσμον διὰ τοῦ Εὐαγγελίου, **διότι ἠγάπησε πολὺ**. (Μαρκ. ιδ' 9 Λουκ. ζ. 47. Καλλιεργήσατε λοιπὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σας πάντες εἰ ἐργάται τοῦ ἀγαθοῦ τὸ ἰδεῶδες τῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον σας ἀγάπης, ἥτις ἐστὶν ἡ ἀποτελεσματικὴ εἰς τὸ ἔργον σας δύναμις.**

Ἡ ἄλλη ὁρσις, τὸ τρίτον ἰδεῶδες, τοῦ ὁποίου ἀνάγκη νὰ ἐμφορῆται, καὶ διὰ τοῦ ὁποίου θεὸς νὰ διεγείρηται εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀνθρωπίνης μορφώσεως, εἶτε τὸ ἄτομον δι' ἑαυτόν, εἴτε ὁ διδάσκαλος διὰ τοὺς μαθητὰς του, εἴτε ὁ γονεὺς διὰ τὰ τέκνα του, ὁ ἱεροκλήρυξ διὰ τὸ ἐκκλησιασμὸν του κ.λ.π. εἶναι τὸ ἰδεῶδες τῆς προόδου ἐν ἀληθείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ. Τὴ ἔστι προοδος· Ἡ ἀνόφωσις τοῦ λογικοῦ ζώου, τὸ ὅποιον ὀνομάζεται ἄνθρωπος, ἀπὸ τὴν ἀρχέγονον καὶ ὑποτυπώδη αἰσθητὴν κατάστασίν του εἰς ὑψηλὴν ἐπίπεδον ἰδεώδους τύπου ἐξημερώσεως, κλοκαγαθίας, μορφώσεως καὶ εὐγενείας χαρακτήρος. Αὕτη δὲ εἶναι ἡ κλήσις καὶ τὸ ἔργον παντὸς ἀνθρώπου δι' ἑαυτόν, παντὸς γονέως διὰ τὰ τέκνα του, παντὸς ἱεροκλήρυκος διὰ τὸ ἐκκλησιασμὸν του, **« νὰ προάγῃ καὶ προάγῃ τοὺς μετ' αὐτοῦ »** **« ἀπὸ δυνάμεως εἰς δύναμιν »** (ψαλμ. πδ' 7) Ὁ ὀρισμὸς λοιπὸν τῆς ΠΡΟΟΔΟΥ εἶναι αὐστηρῶς ποιοτικός. Ἡ ἐνωτέρα ἡμῶς περὶ προόδου ἀντίληψις τῆς κατὰ κόσμον παιδαγωγίας εἶναι ὀλιστικῶς ποιοτικῆ· ἀξάνειν δηλ. ὀλονέν τὸ ποσὸν τῶν γνώσεων, τὸ ποσὸν τῶν πρὸς βελτίωσιν καὶ ἄνεσιν τοῦ βίου μέσων, οἷαδὴποτε ποσότητος εἶναι ταῦτα καὶ ὅπως δὴποτε ἀποκτώνται ταῦτα, ψευδῶς ἢ ἀληθῶς, δικαίως ἢ ἀδίκως. Ἄλλ' αὐτοὺς ὁ Πατριάρχης τῶν τοιοῦτων φιλοσόφων παιδαγωγῶν ὁ Σπένσερ ἀποκηρύττει καὶ ἀποδοκιμάζει τὴν τοιοῦτου ποιοῦ πρόδον. **« Ἀπειθῶμαι, γράφει τὴν κοινὴν περὶ προόδου ἀντίληψιν, ἡ ὁποία ὡς σκοπὸν καὶ ἀποστολὴν ἐνὸς ἀτόμου, ἐνὸς λαοῦ θέτει τὴν ἀΐξησιν τοῦ πληθυσμοῦ, τὴν ἀΐξησιν τοῦ πλοῦτου, τὴν δειδίωσιν τοῦ ἐμπορίου.**

Εἰς τὴν τοιαύτην τῆς προόδου ἀντίληψιν ὑπολογίζεται ἡ ποσότης μόνον, καὶ οὐχὶ ἡ ποιότης. Ἄλλ' ἰντὶ ἀπειροῦ ποσότητος ζωῆς κατωτέρου τύπου, προτιμῶ νὰ βλέπω τὸ ἥμισυ τῆς ποσότητος τῆς ζωῆς ἀνωτέρου τύπου».

Ἀνώτερος δὲ τύπος ζωῆς καὶ προόδου εἶναι πρὸ τῶν τῆς ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ρυθμίσεως τῶν σκέψεων λόγων καὶ ἔργων του διὰ τῆς σταθμῆς τῆς ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης καὶ τῆς εὐσυνείδητον αὐστηροτέρας διατάξεως τῶν ἐν αὐτῷ παθῶν καὶ ὀρμῶν του, διὰ τῆς συναισθήσεως τῆς ἀπέναντι τοῦ Δημιουργοῦ καὶ Κυρίου του εὐθύνης, καὶ τῆς συναισθήσεως τοῦ καθήκοντος ἀπέναντι τῆς κοινωνίας. Σχολεῖα δὲ, κράτη καὶ οἰκογένειαι, αἱ ὁποῖαι ἀδικεροῦσι καὶ ἀμεριμοδοτοῦν εἰς ταῦτα, δὲν ἐπιζητοῦσι πρόοδον, ἀλλὰ τὴν ὑποστραφήν εἰς τὸν ἀρχέγονον βαρβαρισμόν, καὶ παρασκευάζουσιν ἀσφαλῶς τὴν ὑποδοῦλωσιν καὶ τὴν εἰς τὴν ἀγριότητα ὀπισθοδρομήσιν τῶν περ' αὐτῶν διδασκομένων ἢ διοικουμένων.

Ἄλλ' ἂν οἱ διδάσκοντες καὶ διοικούντες ἐμφοροῦνται καὶ διεγείρονται ὑπὸ ἐνοράσεως καὶ ἰδεώδους ἀληθοῦς τύπου ζωῆς καὶ προόδου, ἔχι μόνον θὰ ὀποδεικνύωσιν εἰς πάντας ὅτι γνώμων καὶ κανὼν τῆς ἀληθοῦς προόδου εἶναι ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ κατ' αὐτάς ρυθμίσις ὅλων τῶν φρονημάτων, τῶν λόγων καὶ πράξεων τῆς ζωῆς, ὅχι μόνον θὰ ἀγωνίζονται κατὰ τὸ δυνατόν νὰ θραύωσι τὰ δεσμὰ πάντος ψεύδους καὶ πάσης ἀδικίας, καὶ τῶν εἰς τὸν βαρβαρισμόν καὶ τὴν πολυεῖδη ὑποδοῦλωσιν ὀπισθοδρομούντων τοῦ ἀνθρώπου; ἀγρίων τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐνστάτων παθῶν καὶ ἀχαλινώτων ὀρμῶν—ἀλλὰ τὸ διὰ τὴν ἀλήθειαν καὶ δικαιοσύνην ἰδεωδῆς τῶν δὲν θὰ ὀπισθοδρομῆ πρὸ οἰουδήποτε πεδίου προλήψεων, δεισιδαιμονιῶν καὶ πλάνων, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἄλλα ἰσχυρὰ δεσμὰ διὰ τὴν πρόοδον τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἄλλοι τύραννοι τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ καρδίας, καὶ ἂν ἀκόμη τὰ δεσμὰ ταῦτα φέρωσι τὴν σφραγίδα οἰκοδόμητος ἀθθεντίας καὶ κύρους. Τοῦτο εἶναι ἐπιτακτικὴ ὑπόδειξις τοῦ Κώδικος τῆς προόδου καὶ τοῦ φωτός πρὸς τοὺς ἐργάτας τῆς ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης καὶ ὑπόδειξις συνοδουμένη μετὰ πολυτίμων δι' αὐτοὺς ἐπαγγελῶν (ὄρα Ἡσαΐαν νη' 1, 7, 9—12) Αὐθεντία καὶ κύρος, ἄλλο ἐκτός τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης εἶναι ἀσυμδίδακτα πρὸς τὴν γνῶσιν καὶ τὴν πρόοδον. Αὐθεντία ἐπὶ τῆς γνώσεως εἶναι οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ δέσμευσις καὶ στάσις τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἐξ' αὐτῆς ἐξερτωμένης νοητικῆς τοῦ ἀνθρώπου ἀναπτύξεως καὶ προόδου. Ἀνθρώποι δὲ τὰ δεσμὰ τῆς αὐθεντίας καὶ τοῦ κύρους περιδληθέντες ἀδύνακτον νὰ προσδεύωσιν ἀληθῶς ἐὰν ταῦτα δὲν λῶνται καὶ ἀποδόξωσιν. Καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ

τῶν δεσμῶν τοῦ οὐκ οὐκ, τῆς ἀγνοίας, τῶν προλήψεων καὶ πάσης πλάνης, ἀποτελεῖ τὴν ἀληθῆ ὁδὸν τῆς προόδου διὰ πάντες δίκαιον ἄνθρωπον, κατὰ τὰς Γραφὰς (Ἴδε Παροιμ. δ' 18). "Ὅταν δὲ οἱ ἄνθρωποι ὀπισθοχωροῦσι πρὸ τῆς ἐπιβεβλημένης ὑπὸ τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τοῦ συμφέροντος τῆς ἀληθείας καὶ προόδου τοῦ ἔθνους καὶ τῆς κοινωνίας τῶν ὑποχρεώσεως ταύτης, εἴτε ἐκ φόβου τῶν ἰσχυρῶν θεραπόντων καὶ προστατῶν τῶν προλήψεων καὶ πλάνων, εἴτε καὶ διότι διαβλέπουσι κίνδυνον τοῦ ἴδιου αὐτῶν συμφέροντος, τότε θὰ εὐρωσὶν ὅτι ἡ διὰ τὴν πρόοδον καὶ μόρφωσιν ἑαυτῶν καὶ ἄλλων διάθεσις ἢ ἀμδλύνονται ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἡ ἐνέργειαι, ἡτις ἐβλυσεν αὐτοὺς ποτε εἰς τοὺς ἀγνοῦς ἐκείνους κόσμους τῆς σκέψεως καὶ ἀναδείξεως, θὰ ἀποσύρεται θαυματικῶς καὶ θὰ ἐκλείψῃ ὀλοσχερῶς. Ἀργὰ δὲ ἡ ταχέως ἀναλύονται ὅτι, οἱ ἄνθρωποι δὲν δύνανται νὰ τρέψωσι καὶ τρέφονται μὲ σκύβαλα χωρὶς νὰ καταστήσωσι οἱ ἴδιοι προσόμοιοι πρὸς τὰ ὄντα τὰ τρεφόμενα μὲ σκύβαλα. Καὶ εἰς τὴν ἀναπτρεφύκτως τὴν ἀπώλειαν τῆς ὁράσεως καὶ τοῦ ἰδεώδους, ἐπακολουθοῦσιν κατὰπτωσὶν τῶν εἰς τὴν ἴδιαν ἑαυτῶν συνείδησιν καὶ ἐπιτήμησιν, ἡ ὀμιλογία ἐξέρχεται τέλος ἐξ αὐτῶν, ὡς ἐξήγησε καὶ παρὰ τοῦ θνήσκοντος ἀρχαίου Γερμανοῦ σοφοῦ Ηὲρα κέλουου, τοῦ ἀνευ ἀγάπης, ἀνευ ἐλπίδος, φόβου, πίστεως, ἀληθείας, καὶ δικαιοσύνης, ἐπιδιώξαντος νὰ ἀναδειχθῆ καὶ προσδεύσῃ ἐν τῷ κόσμῳ ὡς ἰδεωδῆς τύπος ἀνθρώπου. Ἴδου τι ἔγραψε μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου του ἐμμέτρως:

«**Ὅχι, Ὅχι, Ὅχι,**
Ὅτι τὸν ἀνθρωπισμὸν περιάγει
εἶναι ἐλπίς, ἀγάπη, πίστις!
εἶναι ἡ ἀλήθεια, ὁ φόβος ἡ κλεινὴ δικαιοσύνη!
Ναί, ἐγὼ αὐτὰ ἠρνήθην, τὰ ἔχουσι τελείως!

Ἡ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΣΟΔΟΜΩΝ

Εἰς τὸ ἐπ' καὶ εὐ' κεφάλαιον τῆς Γενέσεως εὐρίσκομεν τὴν θλιβεράν ἱστορίαν τῆς καταστροφῆς τῶν πέντε πόλεων τῆς Ἰουδαίας καλουμένων, **Σόδομα, Γόμορρα, Ἄδμα, Σεβώρ, καὶ Εὐκλά.** Εἰς δὲ τὴν περιοχὴν αὐτῶν ἀπλοῦται σημερινὴ ἢ Νεκρὰ θάλασσα, μὲ ἀπέραντος λίμνη ἀσφαλτῆτις, ἐντὸς τῆς ὁποίας πλανᾶται ὁ θάνατος, διότι οὐδεμία ζωὴ ὑφίσταται εἰς τὰ ὕδατά της καίτοι ἐντὸς αὐτῆς ἐκβάλλει ὁ πλήρης ἰχθύων Ἰορδάνης ποταμὸς. Ἡ δὲ ἀσφαλτος ἐξ ἧς ἀποτελεῖται τὸ ἔδαφος αὐτῆς ὑπὸ τὸ ὕδωρ εἶναι λίαν εὐφλεκτος, εὐρίσκειται δὲ 300 μέτρα ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Μεσογείου θαλάσσης. Ὁ ἱστορικὸς Στράβων ἀναφέρει ὅτι ἐπὶ τῆς

ἐποχής του ἀπῆντα τις σπύλα:α ἀπηνθρακωμένα ἀπὸ τῶν δράχων τῶν ὀπίων ἐστάλλαζον σταγόνες πίσης, ἀπὸ τῶν σπηλαίων τούτων ἐξήρχοντο ποτικμοὶ ζέοντες ἀναδίδοντες θυδῶδη ὄσμη, ἀναφέρει δὲ ὅτι κατὰ τὴν τότε περάδασιν τῶν περιόρων λαῶν, 13 πολυάνθρωποι πόλεις ὑφίσταντό ποτε ἐκεῖ μὲ πρωτεύουσιν τὰ Σόδομα καὶ ὅτι αἱ πόλεις αὗται καταστραφεῖσαι δια πυρὸς ἐσχημά:σαν τὴν σήμερον ὑφισταμένην λίμνης ἢν ὀνομαζομένην λόγῳ τοῦ μεγέθους τῆς Νεκρὸν θάλασσαν.

Καὶ αὐτὸ μὲν εἶνε τὸ ἱστορικὸν μέρος τῆς τραγικῆς καταστροφῆς τῶν Σοδόμων μετὰ τῆς περιούχης αὐτῶν, ἀλλ' ἡμεῖς γνωρίζομεν ὅτι ἡ Βίβλος, ἐν τῇ ὀπιᾷ περιλαμβάνεται ἡ ἱστορία αὕτη, δὲν ἔχει μόνον τὸν ἱστορικὸν χαρακτήρα ἀλλὰ περικλείει ἐν τῇ ἀφηγήσει τῶν γεγονότων τὸ μεγαλειῶδες σχέδιον τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὀποίου σχεδίου κέντρον εἶνε ὁ Ἰησοῦς Χριστός, περιεχόμενον ὁ ἄνθρωπος, καὶ περίδημα ἡ ἱστορικὴ ἐκδήλωσις τοῦ μεγάλου τούτου ἔργου.

Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν Σοδόμων ὀλίγα τινα θέλομεν ἐκθέσει, ἐν πνεύματι Κυρίου, σχετικὰ μὲ τὸ ἐξελλισσόμενον ἔργον τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ὀπίᾳ καὶ ἡ σύγχρονος γεννεά:μης εὐρίσκειται ἀποτελοῦσα ἓνα μέρος τῆς ἐκδηλώσεώς μου.

Τὰ πρόσωπα τὰ ὀποῖα λαμβάνουν μέρος εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν Σοδόμων εἶνε ὁ Θεός, ὁ Ἄβραάμ, ὁ Λώτ καὶ οἱ κάτοικοι τῶν Σοδόμων. Ὁ Θεὸς ἐμφανισθεὶς εἰς τὸν Ἄβραάμ δὲν ἀναγνωρίζει τὸν υἱὸν τοῦ Ἰσμηλ διότι: εἶνε τέκνον τοῦ θελήματος τοῦ Ἄβραάμ καὶ ὑπόσχεται νὰ δώσῃ εἰς τὸν Ἄβραάμ τέκνον τοῦ θελήματος τῶν ἰδεῶν του, τὸν Ἰσαάκ, μετὰ τοῦ ὀποῖου θὰ συνεργασθῇ ὁ Θεὸς διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῆς « αἰωνίου δικθῆκης » Γέν. ιζ. 19.

Ἦτοι ὁ Θεὸς ἀπορρίπτει πάντα ἄνθρωπον, ἔστω καὶ ἂν εἶνε κατὰ τύπους τέκνον τοῦ Ἄβραάμ, ἐὰν δὲν δύναται νὰ συνεργασθῇ μετὸν τοῦ στα τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ αἰωνίου σχεδίου του. Ὁ Θεὸς ἐνεφανίσθη ἐκ νέου ἐκ τῶν Ἄβραάμ εἰς τὰς ὀρη: Μαμβρῆ καὶ ἀπεκάλυψεν εἰς αὐτὸν ὅτι: « ἡ κρυγὴ τῶν Σοδόμων καὶ τῶν Γομόρρων ἐπλήθυνε καὶ ἡ ἀμαρτία αὐτῶν εἶνε ἐκρεῖτα σφόδρα... θέλω λοιπὸν καταβῆ:ν πρὸς αὐτοὺς Γέν. ιη. 20-21. Ἡ ἀνακρίνωσις αὕτη ἐτάραξε τὴν καρδίαν τοῦ Ἄβραάμ καὶ πλησιάσας εἶπεν εἰς τὸν Θεὸν « μήπως θέλεις ἀπολέσει τὸν δίκαιον μετὰ τοῦ ἀσεβοῦς; » Γέν. ικ'. 23. Τὴν αὐτὴν στάσιν ἐλέπομεν ὅτι τηρεῖ καὶ ὁ μέγας Μωσῆς εἰς τὴν λαβοῦσαν χώραν ἀνταρσίαν τοῦ Κορὲ τοῦ Λαθάν καὶ Ἄβειρων μετὰ 250 ἄλλων ὀμοφρόνων των, ὡς περιγράφεται αὕτη εἰς τὸ ιε'. κεφ. τῶν Ἀριθμῶν.

Ὁσούτως εὐρίσκομεν ὅτι ὁ βασιλεὺς Δαβίδ, ὀπό:τε κατοπιν ἀμαρτίας του, ὁ ὀλοθρετῆς ἄγγελος τοῦ

Κυρίου ἀπέκτεινεν 70.000 ἀνδρῶν, ὁ Δαβίδ δέεται τοῦ Κυρίου αὐτὸς νὰ τιμωρηθῇ καὶ νὰ σταματήσῃ τὸ κακὸν κατὰ τοῦ λαοῦ. Σχίμου ἡλ Β'. κδ'. 17.

Αἱ ὡς ἄνω τρεῖς περιπτώσεις δεικνύουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὅστις κατέστη φίλος τοῦ Θεοῦ, ὕπηρετεῖ Αὐτὸν μὲ περιεχόμενον τῆς ὕπηρεσίας του ὀχι πλέον τὸ νὰ σωθῇ αὐτὸς ἀλλὰ νὰ σωθῶσιν οἱ μὴ γνωρίζοντες τὸν Θεὸν ὡς αὐτοὶ ἐγνώρισαν Αὐτὸν καὶ κατέστησαν φίλοι καὶ συνεργάται τοῦ Κυρίου.

Εἰς τὰς παρακλήσεις τοῦ Ἄβραάμ ὕπὲρ τῶν δικαίων, ὁ Θεὸς ὑπόσχεται καὶ ἐκτελεῖ τὴν ὑπόσχεσιν μὲ τὸ νὰ περισώσῃ τὸν δίκαιον Λώτ, ἀνεψιὸν τοῦ Ἄβραάμ κατοικοῦντα ἐντὸς τῆς πόλεως τῶν Σοδόμων, « διότι ὁ Θεὸς δὲν θέλει ἀπορρίξει τὸν ἄμευπτον » Ἰωβ. η'. 20 καὶ « εἶπατε εἰς τὸν δίκαιον ὅτι καλὸν θέλει εἶσθαι εἰς αὐτὸν, διότι θέλει φάγει τὸν καρπὸν τῶν ἔργων αὐτοῦ » Ἦσ. γ' 10 καὶ « μήπως ὁ Θεὸς ἀναιρέσει τὴν κρίσιν; » Ἦ ὁ Παντοδύναμος ἀνατρέπει τὸ δίκαιον; Ἰωβ. η' 3, Ἄλλ' ὁ κύριος δὲν περισώζει μόνον τὸν δίκαιον ἀλλὰ καὶ χαρίζεται εἰς αὐτὸν μὴ τιμῶν τοὺς συγκατοικοῦντας ἀμαρτωλοὺς καὶ ἀμετανοήτους, καὶ ἡ Βίβλος πληροφορεῖ ἡμᾶς « Περιέλθετε ἐν ταῖς ὀδοῖς τῆς Ἰερουσαλήμ, καὶ ἰδετέ τῶρα καὶ μάθετε, καὶ ζητήσατε ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς, ἐὰν δύνασθε νὰ εὐρηγῆτε ἄνθρωπον, εἰν ὕπρχῃ ὁ ποιῶν κρίσιν, ὁ ζητῶν ἀλήθειαν καὶ θέλω συγχωρήσει αὐτῇ » Ἰερου. ε' 1. « Ἐζήτησα μεταξὺ τοῦ Ἰσραὴλ ἄνδρα δίκαιον ἐν σταθῇ ἐνώπιόν μου διὰ νὰ μὴ ἐξολοθρευθῶ τὴν χώραν του καὶ δὲν εὐρηκα » Ἰερουκ. κδ' 30.

Ἐκ τῆς στάσεως τοῦ Κυρίου ἐναντι τοῦ Ἄβραάμ πληροφοροῦμεθα ὅτι ὁ φίλος τοῦ Κυρίου καὶ ὁ συνεργάτης τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ κόσμῳ ἀπολαμβάνει προνομίων, οὕτω λ. χ. ἐν μέσῳ τῆς ἀκαταστασίας τῶν ἐγκοσμίων, ἐν μέσῳ τῶν ἐρίδων, τῶν φθόνων, τῶν φόβων, τῶν πολέμων, τῶν διωγμῶν, ὁ φίλος τοῦ Κυρίου ἡρμεῖ, συνομιλεῖ μὲ τὸν Θεὸν διὰ τῆς προσευχῆς, λαμβάνει ἀπκνήσεις, λυπεῖται διὰ τὰ δεινὰ τῆς ἀνθρωπότητος ἐμμενούσης ἐν τῇ ἀνομίᾳ, παρακαλεῖ τὸν Θεόν, καὶ τυγχάνει τοῦ προνομίου τοῦ νὰ χαρίζεται ὁ Θεὸς εἰς τὸν δίκαιον, ἀναβάλλον τὴν τιμωρίαν τῶν ἀμαρτωλῶν, λόγῳ τῆς ἀγαθότητος του. Οὕτω παρατηροῦμεν, εἰς ἓνα οἶκον ὕπρχοντος ἐνὸς ἀναγεγεννημένου Χριστιανοῦ σήμερον ἀναβάλλεται ἡ διάλυσις του ἢ λόγῳ τῆς ἀμαρτίας, μέχρις ὅτου ὁ ἀναγεγεννημένος φίλος τοῦ Κυρίου ἐξέλθῃ ἐκ μέσου τοῦ οἴκου ἐκεῖνου, ἐὰν δὲν λάβῃ χώραν ἢ μετάνοια αὐτῶν. Οὕτως ἀπαντᾷ εἰς τὸν Ἄβραάμ ὁ Κύριος ὅτι: « Δὲν θέλω ἀπολέσει τὰ Σόδομα ἐὰν ὕπρχωσιν

ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ δέκκ δίκαιοι» Γεν. ιθ' 32. Καὶ πράγματι οἱ μόνοι δίκαιοι ἐν Σοδομοῖς εἶναι ὁ Λώτ καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀποστέλλονται δύο ἄγγελοι ἵνα τοὺς σώσωσιν.

Ἡ διαφορὰ τῶν Σοδομιτῶν ἦτο τοσαύτη ὥστε νὰ περικυκλώσωσιν οὗτοι, « νέοι καὶ γέροντες » Γεν. ιθ' 4. « καὶ ἅπας ὁ λαὸς ὁμοῦ πενταχόθεν » Αὐτόθι 4, τὴν οἰκίαν τοῦ Λώτ ἐν ἣ ἐφυλοξενούντο οἱ δύο ἄγγελοι, καὶ « ἔκραζον πρὸς τὸν Λώτ καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτὸν ποῦ εἶναι οἱ ἄνδρες οἱ εἰσελθόντες πρὸς σὲ τὴν νύκτι; » Ἐκβίαλε αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς διὰ νὰ γνωρίσωμεν αὐτοὺς (!) » Γεν. ιθ' 5.— Ὅποσον ξεχύλισμα τῆς ἀκαθάρτου καὶ δοροβρώδους ζωῆς τῶν ἀμετανοήτων ἀμαρτωλῶν! Εἶνε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ θρηνηθῆ ἀναγεγεννημένος χριστιανὸς τὴν σύγχρονον κοινωνίαν τὴν ὁμοιάζουσαν καταπληκτικῶς μὲ τοὺς Σοδομίτας ὡς πρὸς τὴν ἔκλυσιν τῶν ἠθῶν! Ἡ τιμωρία τῶν Σοδομιτῶν ἐπῆλθε τρομακτικὴ καὶ ἀνάλογος μὲ ἀξιοθρήνητον κατὰπτωσίν των, ἀλλὰ ἡ τιμωρία τῆς γενεᾶς μας ἔσται πολὺ σκληροτέρα, διότι ἡμεῖς, ζῶμεν εἰς ἐποχὴν Χάρτος καὶ ἐλέους καὶ περιφρονῶμεν ὄχι πλέον τὸν Θεὸν ὡς δικαιοκρίτην, ἀλλ' ὡς ἀγάπην ἀφάστου ἐκδηλώσεως, καθ' ὅσον α Χριστὸς ὅτε εἴμεθα ἀκόμη ἀσθενεῖς, ἀπέθανεν κατὰ τὸν ὠρισμένον καιρὸν ὑπὲρ τῶν ἁσεβῶν » Ῥωμ. ε' 6 καὶ « Ὁ Θεὸς δεσμεύει εἰς τὴν ἐκυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς, διότι ἐνῶ ἡμεῖς εἴμεθα ἀκόμη ἀμαρτωλοί, ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν » Ῥωμ. ε' 8. Ὡσαύτως ἐν τῇ Βίβλῳ γέγραπται. « Διότι ἐδύνατον εἶνε οἱ ἅπασιν φωτισθέντες καὶ γενθέντες τῆς ἐπουρανίτις δωρεᾶς, (τῆς διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἀφέσεως τῶν ἀμαρτωλῶν), καὶ γενόμενοι μέτοχοι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ γενθέντες τὸν καλὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς δυνάμεις τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, καὶ ἔπειτα παραπεσόντες, ἰδύνατον νὰ ἀνακαινωθῶσι πάλιν εἰς μετάνοιαν, ἀναστρυφόντες εἰς ἐκυτοὺς τὸν Ῥιὸν τοῦ Θεοῦ καὶ καταισχύνοντες. Διότι γῆ ἤτις πίνει τὴν πολλὰκις ἐρχομένην ἐπ' αὐτὴν θροχὴν, καὶ γεννᾷ βοτάνην ὠφέλιμον εἰς ἐκείνους διὰ τοὺς ὁποίους καὶ γεωργεῖται μεταλκμβάνει εὐλογίαν παρὰ Θεοῦ. Ὅταν ὁμως ἐκφύῃ ἀκάνθας καὶ τριβόλους, εἶνε ἀδόκιμος καὶ πλησίον κινδύνου τῆς ὁποίας τὸ τέλος εἶνε νὰ κρυθῆ. » Ἐβρ στ' 4-8.

Ὁ Λώτ εὐρεθεῖς πρὸ ἐνός τοιοῦτου συναγεμίου ἐνός λαοῦ καταληφθέντος ὑπὸ τῆς μανίας τῆς αἰσχύ-

νης δὲν ὑπεχώρησεν ἀλλ' ἀντέστη καὶ ἐθυσίωσε τὰ πάντα ἵνα περισώσῃ τοὺς ξενιζομένους, δύο ἀγγέλους Γεν. ιθ' 6-9. Τώρα πλέον εἶναι καιρὸς τὴν ἀδυναμίαν τοῦ Λώτ νὰ μεταβάλλῃ εἰς παντοδυναμίαν, ὁ Ἰσχυρὸς, ὁ Ἐφορεύων ἐπὶ τὰ ἀνθρώπινα καὶ ὁ ἔχων τὸ εὖς Αὐτοῦ ἐστραμμένον ἐπὶ τὴν φωνὴν παντὸς καταδυναστευομένου. « Οἱ δὲ εἶπον, φύγε ἀπ' ἐκεῖ. » καὶ εἶπον. Οὗτος ἦλθε διὰ νὰ πικροκῆσῃ θέλει νὰ γεῖνη καὶ κριτής; Τώρα θέλομεν κκοποιήσαι σὲ μᾶλλον παρὰ ἐκείνους. » καὶ ἐδίαζον τὸν ἄνθρωπον τὸν Λώτ καθ' ὑπερβολὴν, καὶ ἐπλησίωσαν διὰ νὰ συντρέψωσι τὴν θύραν. Ἐκτείνοντες δὲ οἱ ἄνδρες (οἱ ἄγγελοι) τὰς χεῖρας αὐτῶν, ἔσυραν τὸν Λώτ πρὸς ἐκυτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐκλείσαν τὴν θύραν, τοὺς δὲ ἄνθρώπους (τοὺς Σοδομίτας) τοὺς ὄντας εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας ἐκτόπησαν μὲ ἀ-ο-ρ-α-σ-έ-α-ν ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, ὥστε ἀπέκαμον ζητοῦντες τὴν θύραν ». Γεν. ιθ' 9-11.

(Ἀκολουθεῖ!)

ΛΟΓΟΣ

Ἐκφωνηθεῖς ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῶν Γρι-
ῶν Ἱεραρχῶν ἐν Βιμῳ, ὑπὸ
Σπ. Θυμειανοῦ κηθηγητοῦ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐκαλλιεργήθη οὕτω ὁ χριστιανισμὸς καὶ ἐξηπλώθη, ἡ πιστεύουσα αὐτὸν ἀνθρωπότης ἐβάδισεν νέαν ὁδὸν πολιτισμοῦ καὶ προόδου. Ἐπαινεῖται ἡ ἀρετὴ καὶ καταδικάζεται ἡ κακία καὶ στηλιτεύεται ἡ ἀκολασία καὶ ἐξυμνεῖται ἡ ἐγκράτεια. Καυτηριάζεται ἡ ἀνομία καὶ τὸ ψεῦδος, καὶ ἐξαιρεται ἡ φιλαλήθεια καὶ τὸ δίκαιον. Καὶ αἰθιώκεται ἡ ἀρχὴ καὶ ἀδικία καὶ ἐπιτυγχάνεται ἡ νομιμότης καὶ ἀνεξικακία. Ὑποχωρεῖ ἡ δουλεία καὶ ἀναπτύσσεται μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἡ ἐξίσωσις τῶν τάξεων καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου. Καὶ πρὸς ἐδρασίωσιν τῆς καλλιέργειας αὐτῆς τῶν ἀγαθῶν συναισθημάτων τοῦ ἀνθρώπου ἰδρύονται ἀπανταχοῦ τῆς Χριστιανικῆς ἐπικρατείας φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα, ἀσφαλῆ τεκμήρια τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ ἀσθενοῦς καὶ τοῦ ἀδυνάτου. Τὰ βάρβαρον τοῦ Γαυγέτου, διαδέχονται νοσοκομεῖα καὶ γηροκομεῖα. Τὰ θεάτρα τῆς Ρώμης, εἰς ἃ ἐρρίπτοντο οἱ ἄνθρωποι βορρὰ τῶν θηρίων, διαδέχονται ἄλλα φιλανθρωπικὰ καταστήματα, τὸ ἴσον ἵερο τῶν ἀρχαίων Δεσποτῶν διαδέχονται νόμοι μὲ φιλανθρωπικὸν πνεῦμα συντεταγμένοι. Καὶ δὲν προσεπάθησεν μόνον ὁ Χριστιανισμὸς νὰ καλλιεργήσῃ τὰ εὐγενῆ αὐτὰ αἰσθημάτων τῆς καρδίας, τὰ ἠθικὰ συναισθημάτων, ἀλλὰ σὺν τούτοις ἐδίωξεν καὶ ἐπέτυχεν πλήρως τὴν καλλιέργειαν τοῦ πνεύματος, ἐπειδὴ διὰ τούτου ἀριστὰ ἐπιτυγχάνεται ὁ ἄνω ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς. Πρὸς τοῦτο ἰδρύθησαν ἄφθονα ἐκπαιδευτήρια καὶ προετρέπετο ἡ νεολαία εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς θύραθεν σοφίας ἵνα σαφέστερον γίνουσι εἰς τούτους νοηταὶ καὶ Χριστιανικαὶ ἀλήθειαι. Αἱ Χριστιανικαὶ σχολαὶ

της Ἀλεξανδρείας τῆς Ἀντιοχείας, αἱ Συριακαὶ καὶ Ἀφρικανικαὶ Σχολαί, αἱ Σχολαὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἤσαν περίφημοι εἰς ὅλοκληρον τὸν κόσμον. Ἐκεῖ ἤκημαζον διακεκριμένοι θεολόγοι, φιλόσοφοι, ἰατροὶ, μαθηματικοί, φυσιοδίφαι, αἵτινες πλουτίζοντες τὴν λεκτικὴν δεινότητα διὰ τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας καὶ ἐμβυπτικισθέντες, εἰς τὰ νόματα τῆς Ὀρθοδοξίας συμφώνως τοῦ παραδείγματος τῶν τριῶν κυρίως τῆς Ἐκκλησίας πτετέρων, προσέφερον εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ὑπηρεσίας μεγίστας. Ἡ νεότης τῆς ἐποχῆς κατὰ χιλιάδας συνέρρεεν εἰς τὰς σχολὰς ταύτας, καὶ ἐκμανθάνει τὰς ὑψίστας ἀρετάς καὶ καλλιεργεῖ τὰ εὐγενῆ αἰσθητήματα τὰ ὅποια ἀποτελοῦσαν τὴν συνισταμένην τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ἐκεῖ μεταδίδεται ἡ νέα πίστις ἐξευγενίζονται τὰ πνεύματα, αἱ καρδίαι καὶ αἱ συνεῖδησεις. Ἐκεῖ ἀπενεκροῦνται τὰ παλαιὰ ἦθη, χαλκεύεται ὁ νέος Χριστιανικὸς χαρακτήρ, καὶ οὕτω μεταρρυθμίζουσι τὸ κοινόν, τοὺς ἄρχοντας καὶ τὴν νομοθεσίαν. Καλλιεργούμενος λοιπὸν ὁ Χριστιανισμὸς οὕτω ἀναπτύσσεται πλήρης ζωῆς καὶ σφρίγγους εἰς τὴν Ἑλληνορωμαϊκὴν περιοχὴν καὶ ζητεῖ πάντα τὰ ἔθνη, τὰ ἄρπαξ καὶ ἀπολιτιστα, ἔνθα συμφώνως τῇ ἐντολῇ τοῦ Κυρίου διδάξῃ τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἀγάπης τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἰσότητος, καὶ τοὺς παρέξῃ ἐνταυτῶ τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἐξημέρωσιν. Ποιοὺς δὲν ἐντιμῆται: ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ Βανδάλου καὶ Γότθου, τοῦ Φράγκου καὶ Βουργουνδίου, τοῦ Λογγοβάρδου, καὶ Ἀλλεμανοῦ, τὰ ἄρπαξ δηλ. αὐτὰ φάλα ἔτιν κατέκλεισαν τὴν Εὐρώπην εἰς ποίαν κτάσσειαν ἐβρίσκοντο. Μόλις ὁμοῦ ὁ Χριστιανισμὸς ἀντίκρουεν τοὺς ἄρπαξ τοῦτους λαοὺς, καὶ ἀντιλήφθη τὴν τῶσιν αὐτῶν παχυλὴν ἀμάθειαν καὶ ἀγριότητα, ἐξαποπέταλλε: ἐμπνευσμένους αὐτοῦ ἱεροκήρυκας ἔνθα τὸς διδάξῃ τὸν Χριστιανισμὸν καὶ τοὺς ἀνορθώσῃ πνευματικῶς. Ὁ ζήλος τῶν ἱεραποστόλων τοῦ τῶν ἡσίο τῶσος, ὥστε ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος ἀντικαθίσταν τὸν ψευδῆ θεὸν τῶν Βαρβαρικῶν τοῦτων φυλῶν Βοδᾶν διὰ τοῦ πραγματικοῦ Ἰησοῦ καὶ τοὺς δώδεκα αὐτοῦ δορυφόρους ἄσους καλουμένους, διὰ τῶν δώδεκα τοῦ Κυρίου μαθητῶν. Διαδομένη δὲ μετ' ἐντάσεως εἰς αὐτοὺς ἡ νέα θρησκεία κερπορεῖ καὶ αὐξάνει καὶ οὕτω μορφοῦμενο: ἐπιστημονικῶς ἐξημερώνονται, ἐκπολιτίζονται, προσοδεύουν καὶ μετὰ τινος διακυμάνσεως παρουσιάζονται ἡμῖν σήμερον ὡς Ἑλβετοί, Βέλγοι, Ἀγγλοί, Γερμανοί, Γάλλοι. Καὶ ὄχι μόνον πρὸς Δυσμὰς στρέφει τὰ βλέμματα αὐτοῦ ὁ Χριστιανισμὸς διὰ τὴν σκορπίση τὴν λάμπειν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὴν διδάξῃ τὸν ἐξευγενισμὸν τῶν ἠθῶν καὶ τὴν ἐξημέρωσιν, ἀλλὰ πρὸς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος. Πρὸς Ἀνατολὰς εἰσχωρεῖ κατὰ πιν μυρίων κινδύνων εἰς τὰς ἀγρίας φυλάς καὶ φθάνει μέχρι τῶν Ἰνδιῶν. Πρὸς Νότον προχωρεῖ εἰς τὰ δάθη τῆς Ἀφρικῆς καὶ φθάνει μέχρι τῆς Ἀβυσσινίας, καὶ πρὸς βορρᾶν ἀνέρχεται μέχρι τῆς Σιδηρίας. Τῶσον εἶναι: τὸ τοιοῦτον ἀποδεδειγμένον καὶ ἀληθὲς ὥστε πάντες αἱ σήμερον διεθνῶς φήμις κριτικοί, ἱστορικοὶ καὶ ἐθνολόγοι τὸ παραδέχονται καὶ τὸ ἀναφέρουν, ὅτι δηλ. εἰς τὸν Βυζαντινὸν Χριστιανικὸν πολιτισμὸν ὀφείλουσι τὰ ἔθνη τὴν σημερινὴν αὐτῶν πρόδον καὶ εὐμερίαν.

Περιοριζόμεθα ἐπομένως νὰ ἀναφέρωμεν τὴν γνώμην μόνον τοῦ σοφοῦ ἱστορικοῦ, τοῦ θαθέως ἐρευνητοῦ τῶν πολιτισμῶν, μέλους τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου καὶ καθηγητοῦ τῆς Σεβρόννης Καρόλου Ἰντὴλ,

ὅστις λέγει τὰ ἐξῆς σχετικῶς: «καθ' ὃν χρόνον τὸ βυζαντινὸν ἦτο ἡ μεγάλη δύναμις τῆς Ἀνατολῆς, εἰς τὴν εὐρεῖαν ἐκείνην Αὐτοκρατορίαν εἰς τὴν ὅποιαν τόσαι διάφορα φυλαὶ καὶ τόσα ἀνόμοια καὶ ἀσυμβίβαστα στοιχεῖα διετέλουσι ὑπὸ τῆς Αὐτοκρατορικῆς ἀκῆπτρον, ἡ Ἐκκλησία ὑπῆρξεν ἡ στερεὰ ἀμμοκονία ἧτις οὐδέδεν ἀναμεταξὺ τῶν τὰ διάφορα μέρη τῆς κολοσσιαίας οἰκοδομῆς. Τὴν ἐνότητα τὴν ὅποιαν ἡ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία δὲν ἠβρῖσκεν οὐτε εἰς τὴν γλῶσσαν, οὐτε εἰς τὴν φυλὴν, τὴν εὐρεῖ εἰς τὴν θρησκείαν. Δι' αὐτῆς διεχόνετο ὁ χριστιανισμὸς καὶ ὁ πολιτισμὸς». Διὰ τὴν κύριον καθὼς εἶναι ἀποδεδειγμένον ἀπὸ τὴν Βυζαντινὴν αὐτοκρατορίαν διηλλῆθη καὶ ἀντηγωνίσθησαν διάφορα ἔθνη ἀνομοίων ἠθῶν καὶ ἀντιλήψεων πολλάκις δὲ καὶ ἔσχημα ἀπὸ ἰδέαν τάξεως καὶ περὶ ἀρχίας. Καὶ ὁμοῦ: μόλις ἐδέχθησαν τὸν Χριστιανισμὸν ἀπέβαλλον τὸν φόβον τῆς ἄρπαξ, καὶ ὅσα ἐξ' αὐτῶν ἔσθον μέχρι σήμερον, εἰς τὸν Βυζαντινὸν Χριστιανικὸν πολιτισμὸν ὀφείλουσι τὴν πρόδον τῶν. Πόσον δὲ εἰργάσθη ἡ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία πρὸς διάδοσιν τῶν θείων ῥημάτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ὁ σοφὸς Νομοθέτης Ἰσακὸς καὶ ὁ Ἰδιος ὁ Ντὴλ ἀποδεικνύουσι λήγοντες περὶ τῶν. «Ἐπὶ χίλια ἔτη καὶ πλέον ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ Δ' μ. χ. αἰῶνος μέχρι τῶν μέσων τοῦ ΙΕ', ἡ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία ὑπῆρξεν ἡ ἔδρα πολιτισμοῦ ἰδιαίτου λαμπρότητος ἀσφαλῶς μεταξὺ τῶν λαμπροτέρων τοῦσ ὁποῖους ἐγνώρισεν ὁ μέσος αἰὼν καὶ ἴσως τὸν μόνον ἀληθῆ πολιτισμὸν τὸν ὅποιον ἐγνώρισεν ἡ Εὐρώπη μεταξὺ τοῦ τέλους τοῦ Ε' καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ΧΙ αἰῶνος».

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΙΑ ΕΛΠΙΣ ἢ ὍΠΟΙΑ ΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘῃ ΥΠὸ ὨΡΙΣΜΕΝΑΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

Εἰς τὸν ψηφισθέντα Νόμον «περὶ ρευστοποίησεως τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας» ἐξ ἧς ἐλπίζεται ὅτι θὰ κατοστῆ δυνατὴ ἡ οἰκονομικὴ βελτίωσις τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου, δὲν περιελήφθη ὁ ἐνοριακὸς κλήρος τῆς Κρήτης, εἰς εἰδικὸν ὁμοῦ ἄρθρον αὐτοῦ λέγει: «Ὅσο μῆκος ἀπὸ τῆς δημοτελεύσεως τοῦ θὰ ρευστοποιηθῇ καὶ ἡ μοναστηριακὴ περιουσία Κρήτης, χάριν τῆς μισθοδοσίας τοῦ κλήρου τῆς διὰ διατάγματος ἐκδοθησομένου, προτάσει τοῦ Γεν. Διοικητοῦ Κρήτης καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας».

Ἄς μὴ νομίση ὁμοῦ οὐδὲ πρὸς σι γλῆν ὁ ἐνοριακὸς κλήρος τῆς Κρήτης, ὅτι θὰ πραγματοποιηθῇ τὸ εἰρημένον ἄρθρον τοῦ Νόμου, ἂν αὐτὸς ἐξακολουθήσῃ ματρολατρικῶς καίμωμενος.

Ἄν τοῦτο συμβῇ ἡ ἀντίδρασις ἐκείνων οἱ ὅποιοι τὴν ρευστοποίησιν δὲν θέλουσι, θὰ ματαιώσῃ, ὡς φοβούμεθα ἢ μᾶλλον εἰμεθα δέδοται, τὴν διὰ τῆς ρευστοποίησεως τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας ἱδρυσιν ἰδιαίτερον ταμεῖον ἐν Κρήτῃ πρὸς μισθοδοσίαν τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου τῆς. Οἱ ἱερεῖς τῆς Κρήτης διὰ τοῦ εἰρημένου ἄρθρου ἔχουν αὐτὴν τὴν στιγμὴν κεκτημένον δικαίωμα νὰ ζητήσων τὴν ὑπὲρ αὐτῶν ρευστοποίησιν τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας. Ἄς συνενοηθοῦν τὸ ταχύτερον μεταξὺ τῶν. Ἄς ἰδρυσῶσι τὸ ταχύτερον Πγκρήτιον Ἱερατικὸν Σύνδεσμον. Ἄν δὲν πραγματοποιηθῇ ἡ μισθοδοσία τῶν, δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ αἰτιῶνται εἰμὴ ἑαυτοὺς καὶ μόνον.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

Κύριε Διευθυντά της «Νέας Ζωής»

Από πολλού καιρού αναγινώσκουμε πολλά πράγματα περί της προόδου της άθεϊας εις την Μπολσεβικικήν Ρωσίαν, μέχρι το να προσέβη εις τας τάξεις των Αθέων ένας διόσημος Έβραϊος Ραββίνος Ρ'χμπιμπώφ, ο οποίος διεκήρυξε την άποστασίαν του δια των έφημερίδων, και προσεκάλεε όλους τους Έβραϊούς ν' άποκηρύξουν την Παλαιάν Διαθήκην και «πάσαν πίστιν των εις αυτήν ως μυθιστόρημα κατασκευασθέν υπό σπείρας έκμεταλλευτών του Έβραϊκού λαού» και μέχρις άκόμη το να φονεύουν ιερείς, να καταστρέφουν κτίρια Έκκλησιών και μεταβάλλουν αυτάς εις θέατρα, να προστατεύη και ενισχύη η Κυβέρνησις των τους Συλλόγους των Αθέων και τας διδασκαλίας των κλπ. Δύνασθε, σ'ς παρακαλώ να μ'ς πληροφορήσητε αν ταυτα είναι αληθή; ποίον δέ λόγον έχουσι αυτά να γίνωνται εκεί, και πώς; να βλέπετε, η τα κρίνετε σεις αυτά τα παράδοξα πράγματα εις τον αιώνα αυτόν.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ. Αί μέχρι τουδε δημοσιευόμεναι εις τας έφημερίδας πληροφορίαι των εν Ρωσί'α ανταποκριτών ξένων έφημερίδων, και η εξεργηθεσα άπανταχοσ του κόσμου κοινή γνώμη και θρησκευτική συνείδησις κατά των Μπολσεβικικών φρικαλεοτήτων φέρουσι τας άπαιτίας αυτάς άθεϊστικας των Μπολσεβίκων ενεργείας ως αληθείς. Και καθ' ημετέραν γνώμην, με την εν Ρωσί'α επικρατήσασαν από 12ετίας ήδη και πλέον κατάστασιν της τρομοκρατίας και της τελείας εκλύσεως των ήθων, ήτις άναγνωρίζει δίκαιον και δικαιοσύνην μόνον την κτηνώδη ισχύν και δειν, και την ίκανοποίησιν πύσης σαρκικής όρμη'ς και ήδυπαθείας θεμιτήν, θα ήτο παράξενον και παρά φύσιν φαινόμενον εάν ταυτα δέν ήσαν αληθή.

Καθότι άθεϊα και άνομία, είναι άμρότερα αίτια και άποτέλεσμα άλλήλων. Η διεφθαρμένη και εν άδικία και άνηθικότητι έναρσασκομένη καρδιά γενν'α την άπιστίαν και Αθεϊαν ως παρηγορίαν και δικαιολογικήν αίτίαν της εκλύτου ζωής κατ' της εξεγειρομένης και έλεγχούσης συνειδήσεως και η άθεϊα εξ' άλλου έχεν άνέκαθεν, και έχει ως άποτέλεσμα και καρπούς την ήθικήν διαφθοράν, την άδικίαν και άνομίαν και πάσαν έκφυλον πολιτείαν των οπαδών της.

«Ήλεπεν άφρων εν καρδί'α αυτού ούκ έτοι Θεός. Λεπθάρησαν (θθεν) και έγέγοντο βδελυκτοί δια την άνομίαν και τά έργα αυτών». (Ψαλμ. ιδ'. 1νγ 1 κλπ. Συνεπώς δέν είναι δυνατόν να γίνη άλλως είτε εν Ρωσί'α είτε και άλλαχοσ του λεγομένου χριστιανι-

κού κόσμου όπου πίστις εις τέν Θεόν και τέν Λόγον Αύτου εξέλιπεν. Η άθεϊα δέν είναι π'οίον άναπτύξεως δ'ηθεν της διανοίας, αλλά της ήθικης καταστάσεως της καρδιάς. Τί δέ παράξενον ότι ο Έβραϊος Ραββίνος Ρομπιμπωρ διεκήρυξεν έαυτόν δημοσίως άθεον. Ητο πάντως μέχρι της στιγμής εκείνης εν τή κρυπτή τοιοστος, άποκρινόμενος τόν εϋσεβή Ισδραηλίτην δια τόν μισθόν και τας τιμάς, ως είναι χιλιάδες άλλοι σνάδελφοί του όμόθηρηκοι του και μη άθεοι και άπιστοι, άποκριται δημοσίως και επισήμως μόνον μη διακηρύττοντες τό ποιόν των, ούχ' ήττον όμως τό στόμα των μαρτυρεί συχνάκις περί του πληρώματος της καρδιάς των. Εις τήν περίπτωσιν δέ του Ρομπιμπώφ ο φόβος των Μπολσεβίκων και η φυσική της φυλής του δειλ'α, αδιάφυστον παρά Θεού όρισθμέν γνώρισμα και χαρακτηριστικόν της άπ' αυτου άποστασίας των (ειδε Δεύτερον. κη'. 37, 65-67 εξέβλισαν τό πλήρωμα της καρδιάς να εκδηλωθη δια του στόματος οπως έλκύση την εϋνοιαν των άθεϊστών ισχυρών της Ρωσί'ας και σώση τό σαρκίον του. Πράγμα τό όποιον κατ'ά πάσαν πιθανότητα, δέν θα απέφυγον να πράξωσιν εάν εύρίσκοντο εις τήν ιδίαν ως ο Ρομπιμπώφ θέσιν και συνθήκας και δοσι των συναδέλφων και όμοφρώνων του «Θεόν μ'ν καθ' όπόκρ'ισιν όμολογοϋσιν ειδέναι, τοις δέ έργοις άρνοϋνται» (Τίτου α'. 16).

Η δ'ηθεν δικαιολογία την όποίαν οι άθεοι κυβερνήται των Σοβιέτ και οι όμοήθεις των, προβάλλουσι δια την παο' αυτών άποκήρυξιν και δίωξιν του Χριστιανισμοσ και του Εϋγγελίου, είναι ότι ο Χριστιανισμός διδάσκει την ύπαταγήν και όπακοήνειστούς δοσιλεις, τους όποίους και όποστηρίζει, διδάσκων «τόν θεόν φοβείσθε τόν δοσιλέα τιμάτε» (Α. Π'ετρ. β' 17) και συνιστώ να προσεύχωνται οι άνθρωποι υπέρ αυτών (Α. Τιμοθ. α 1,2) και να είναι κατ'ά πάντα εις αυτους ύπαταλεις (Ρωμ. ιγ' 1. Τίτος γ. 1.), τα όποια μ'ς λέγουσιν υπήρξαν η αίτία της βασιλοκρατείας, της τυραννίας και καταδυναστεύσεως, αι όποιαι καθ' όλους τους αιώνας υπήρξαν η κατ'άρα της ανθρωπότητος. Οτι δέ αι Γραφαί ένθαρρύνουσι μάλλον τό εγκλημα, την άνηθικότητα και άθλιότητα μεταξυ των ανθρώπων!!!

Παρέλκει να σημειώσωμεν καν πόσον αι κατ'ά των Γραφών και των διδασκαλιών του Χριστιανισμοσ κατηγορίαι είναι τελείως άσύστατοι και γελοιοι. Και μίαν καν παράγραφον των Γραφών ο δολος έσμός της άθεϊας δέν δύναται να άνεύρη και παρυσίαση εις άπόδειξιν του ότι αυται ένθαρρύνουσι τό εγκλημα, την άνηθικότητα και κακοδομιάν. Αν ταυτα έδίδασκον αι Γραφαί και τό Εϋγγέλιον, θα ήσαν τά μόνα βιβλία τά όποια θα άνεκολλούντο και θα διέδιδον τά Σοβιέτ εις τέν παράδεισόν των και άπ'

αυτά τὰ ἔργα ἀκόμη τῶν εἰδώλων των, (Λένιν, Στάλιν, Μάρξ κλ.) Ἀλλὰ διότι αἱ Γραφαὶ βοῶσιν εἰς πᾶσαν αὐτῶνσελίδα· κάτω ἢ κακία, κάτω ἢ ἀνηθικότης, κάτω ἢ ἀδικία, οἱ φόνοι, αἱ κλοπαὶ, τὸ ψεῦδος, ἡ τυραννία, ἡ ἢ καταδυναστεύσις τῶν πτωχῶν καὶ ἀδυνάτων) διὰ τοῦτο ἡ Μπολσεβικικὴ νοστροπία καὶ ἰδεολογία δοῦν καὶ σπαράσσεται διακηρύττουσα, Κάτω καὶ Γραφαί, κάτω ὁ Χριστιανισμὸς

Ἐὰν δὲ ἦσαν εἰλικρινεῖς καὶ τίμιοι ἐπικριταὶ θὰ ἀνεγνώριζον ὅτι αἱ πολιτικαὶ, κοινωνικαὶ, οἰκογενειακαὶ κακίαι, ἔχον μόνον ὑπῆρχον εἰς τὸν κόσμον, καὶ πρὶν ἀκόμη γίνῃ γνωστὸς ὁ Χριστιανισμὸς, ἀλλ' ὅτι ἐπλεόναζον ὅταν ἡ Ἀθεΐα ἦτο ἐν τῇ κυβερνήσει καὶ ἐξουσίᾳ. Ἀλλ' ἡ τιμιότης καὶ φιλαλήθεια τῶν ἀθεῶν τῶν Σοβιετ καταφαίνεται καὶ ἐκ τῆς μονομεροῦς συγκακομιμένης, καὶ ἀσχετῶς πρὸς τὰ συμφραζόμενα μεταχειρίσεως τῶν ἀνωτέρω χωρίων, ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς των, Διότι, καθ' ὅν χρόνον οἱ Ἀπόστολοι ἔγραψαν εἰς τοὺς ἀνά τὸν Πόντον, Γαλιτείαν, Κιπριαδικίαν, Ἀσίαν καὶ Βιθυνίαν καὶ ἄλλαχοῦ χριστιανούς, νὰ «τιμῶσι τὸν βασιλέα καὶ ὑποτάσσονται εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας, οὔτε εἰς κἄν βίαιους προσθεύων τὸν χριστιανισμὸν δὲν ὑπῆρχεν, ἀκόμη καὶ πολὺ μετὰ ταῦτα. Ἀλλ' ὁ μόνος βασιλευὼν μονάρχης ἦτο Ρωμαῖος ἐθνικός, καὶ οἱ περὶ αὐτοῦ σύμβουλοι τῆς Ρωμαϊκῆς Συγκλήτου, κεκηρυγμένοι ὅλοι ἄθεοι, ὡς οἱ σημερινοὶ κυβερνῆται τῶν Σοβιετ. Ἡ μαρτυρία αὐτοῦ τοῦ Βολταίρου ἐνός τῶν Πατριάρχων τῆς Ἀθῆναις καὶ ἀπιστίας εἶναι λίαν ἐπίκαιρος καὶ σημαντικὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἴδου αὐτῆ: «Ἡ Ρωμαϊκὴ Σύγκλητος λέγει, ἀπετελεῖτο, σχεδὸν καθ' ὅλον πληρίαν ἐκ θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν Ἀθεῶν, ἐξ ἀνθρώπων τευτέστιν, οὔτε εἰς Ρεῖαν πρόνοιαν πιστευόντων οὔτε εἰς μέλλουσαν κατάστασιν. Ἡ Σύγκλητος αὕτη ἦτο συνάθροισις ἐκ φιλοσόφων, ἀνθρώπων φιληθόνων καὶ φιλοδόξων, ὄλων λίαν ἐπικινδύνων, ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι κατέστρεψαν καὶ κατερείπωσαν τὴν Κοινωνίαν. Ἡ Ἀθεΐα εἶναι πάντοτε βλαβερὰ διὰ τὴν ἀρετήν. Οὔτε δὲ δύναται ν' ἀμφισβητηθῇ ὅτι εἰς ὡργανωμένην κοινωνίαν, εἶναι καλύτερον νὰ ὑπάρχῃ ἕστω καὶ μία κακὴ θρησκεία, παρὰ οὐδεμίαν ἀπολύτως θρησκείαν».

Ἡ προτροπὴ λοιπὸν, τοῦ Εὐαγγελίου πρὸς τοὺς χριστιανούς τὰ τιμῶσι καὶ τοὺς τοιοῦτους ἀκόμη Ἀθεοὺς ἀρχοντας, ὅταν εἶναι ἐν ἐξουσίᾳ, θὰ ἦτο ἰσχυρότατος λόγος δ' αὐτοὺς Ἀθεοὺς κυβερνήτας τῶν Σοβιετικῶν δημοκρατιῶν νὰ συνηγορῶσιν ὑπὲρ τοῦ διδύμου αὐτοῦ, καὶ διαδίδωσιν αὐτὸ μεταξὺ τῶν ὑπηκόων των, ἀντὶ νὰ ἀποκηρύττωσι καὶ καταδικῶσιν αὐτὸ—ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἄλλος ἰσχυρότερος δι' αὐτοὺς λόγος νὰ τὸ ἀποκηρύττωσιν διότι τὸ Εὐαγγέλιον καταδικάζει τὴν ἀσπλαγχνον, τὴν τυραννικὴν καὶ ἀνήθικον καὶ ἀδικον αὐτῶν ζωὴν καὶ πολιτείαν, ὅτι: καταργεῖ καὶ καταδικάζει πᾶσαν τυραννικὴν ἐξουσίαν εἴτε βασιλέων, εἴτε δικτατόρων ἐν τῇ κόσμῳ καὶ καθιερεῖ ἀληθῆ ἐλευθερίαν (Ἰωάν. η. 36 Β Κορθ γ. 18) δικαιοσύνην καὶ ἰσότητα μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ κυρίως διότι ἡ ἀθεΐα καὶ ἀσέβεια ἐπιφέρει τὴν πλῆσιν εἰς τὸν νοῦν τῶν θυμάτων τῆς ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ἴδωσι τὸ ἴδιον αὐτῶν ἐν τῇ ἀληθείᾳ συμφέρον (Β' Κοριθ. δ' 4) σκληρότητα δὲ καὶ ἀνιλεῖ κατὰ πάντων καρδίαν ὥστε νὰ ἐργάζονται, ἀνοικτιρμόνως τὸν θάνατον καὶ τὴν καταστροφὴν παντὸς ἀθώου ἀν-

θρώπου, (διότι τὰ σπλάγγνα τῶν ἀσεβῶν εἶναι ἀνελεήμονα) Παροιμ. ιδ. 10).

Ἀλλ' ὁ ἐπιτρέπων τὰ πάντα νὰ γίνωνται ἐν τῇ κόσμῳ γνωρίζει διατὶ ἐπέτρεψεν ἀπαξ ἔτι ἀχαλίνωτον τὸν ἄγριον αὐτὸν διωγμὸν καὶ θυμὸν τῶν ἀνθρώπων κατὰ τῆς Χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ τοῦ δικαίου, ὡς καὶ γνωρίζει ἐπίσης τὸν καιρὸν καθ' ὃν πρέπει νὰ χαλινώσῃ τὸν θυμὸν αὐτὸν. «Ὁ θυμὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει καταντῆσαι εἰς δόξαν Σου, θέλει χαλινώσῃ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ θυμοῦ (ψαλμ. ο σ τ' 10) Ὁ Χριστιανισμὸς ἐξηλθε πάντοτε νικητῆς καὶ μᾶλλον περιδλεπτος ἀπὸ τοὺς τοιοῦτους διωγμοὺς καὶ μόνον οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ καὶ διώκται ἐξηλθον κατασυντετριμμένοι. Διότι Ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν Αἶθρον τοῦτον συνθλασθήσεται. Ἐγ' ὅνδ' ἀνπέσηλκμήσει αὐτόν. Εἶναι μόνον ζήτημα χρόνου καὶ ὑπομονῆς νὰ ἴδωμεν τοῦτο ἐπαληθεῖον καὶ ἐπὶ τῶν ἀθεῶν καὶ μανιωδῶν Σοβιετ, ὡς ἐπηλήθευσεν ἐπὶ αἰῶνος ἐπὶ τότων ὁμοίων των—ἔρχετο ψαλμ. Β' 1—6)

ΕΡΩΤΗΣΙΣ—Κύριε Διευθυντὰ τῆς «Νέας Ζωῆς».

Ἀνεγνώσα τὸ ἐν τῇ «Νέᾳ Ζωῇ» κύριον ἄρθρον Σας ἐπὶ ταῖς ἑρσιαῖς τῆς ἐκατονταετηρίδος τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν Ἀνεξαρτησίας. Ἀληθῆ, ἔσοχα, καὶ πολὺ διδακτικὰ τὰ ὅσα λέγετε ἐκεῖ. Ἀλλὰ καὶ εἰς ἐμὲ ἐπήλθε μία ἰδέα καθ' ὃν χρόνον ἀνεγίνωσκον τὸ ἄρθρον Σας—δηλαδή, δὲν εἶναι πράγματι ἐλεύθερα καὶ ἀνεξάρτητα τόσα κράτη καὶ ἔθνη εἰς τὰ ὅποια βλέπομεν ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν ἔχει νὰ κάμῃ τίποτε, καὶ αὐτὰ δὲν ἔχουν νὰ κάμουν τίποτα μετὰ τὸν Χριστόν; Εἶναι τάχα ὀλιγώτερον ἐλεύθερα καὶ ἀνεξάρτητα, ζῶντα ὡς ζῶσι καὶ πολιτευόμενα ὡς πολιτεύονται εἰς τὸν κόσμον, ἄνευ Χριστοῦ;

Φ. Ρ.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ. Ἰπάρχουν καὶ ἄνευ προσωπικῶν τυράννων καὶ Σουλτάνων δουλείαι, ὅπως ὑπάρχουν καὶ μετὰ ἀπροσώπων Σουλτάνων καὶ τυράννων ἐλευθερίαι καὶ ἀνεξαρτησίαι, αἱ ὅποια: πολλάκις μακρὰν τοῦ Χριστοῦ εἶναι αἱ βρύτεραι: καὶ τυραννικώτεραι δουλείαι ὅπου δύναται νὰ ὑπάρξουν, δι' ἔθνη καὶ λαοὺς καχυμμένους ἐπὶ ἐλευθερίᾳ καὶ ἀνεξαρτησίᾳ. Ἄνευ δικαιοσύνης λέγει ὁ Σοφὸς τὰ ἔθνη δὲν ἐξυψαίνονται, δὲν εἶναι ἐλεύθερα καὶ ἀνεξάρτητα (Παροιμ. ιδ' 34), καὶ ἄνευ Χριστοῦ ἀληθῆς, πραγματικῆς δικαιοσύνης, εἶνε καθ' ἡμᾶς, ἀληθῆς φανάκη καὶ χέμικρα. Πολλὰ καὶ μεγάλα ANEY ἀναγράφονται ἀληθῶς ἐπὶ τῆς ἱστορίας καὶ τῶν τυχῶν τῶν ANEY Χριστοῦ ἔθνων καὶ κοινωνιῶν. Ἐχουσιν ἀρχοντας καὶ κυβερνήτας ἄνευ φόβου Θεοῦ, ἄνευ ἀρχῶν ἀληθείας, δικαίου, δικαιοσύνης, καὶ, τί ἐστὶ ἀλήθεια; τί ἐστὶ δικαιοσύνη; περιφρονητικῶς ἀπαντώντας, ὡς ὁ Πιλάτος! Ἐχουσιν ἀρχομένους καὶ κυβερνωμένους πολίτας ANEY ἀνωτέρων ἰδεῶν ἀπὸ τοὺς ἀρχοντας των, ἐφ' ὅσον ἀήγουμένων ὑπικουδόντων λόγον ἀδικον πίντες οἱ ὑπ' αὐτοὺς περὶ νόμοι, κατὰ τὸν Σοφὸν (Παροιμ. κβ' 12) καὶ μόνον ἀρχὰς καὶ ἰδεώδη ἔχοντες τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ ἰδεώδη τῶν Ἑβραίων κατὰ τὰς παρανομίας τῆς ἑθνικῆς των ὑποδουλώσεως: «Μάταιος (δολῆς, ἀπισθοδρομικῆς) ὁ δουλεύων Θεῷ καὶ ποῦα ἢ ὠφέλεια ἐκ τοῦ ὅτι ἐφυλάξασιν τὰ

δικτάγματά Του; Μακάριοι οί ὑπερήφανοι καὶ οἱ ἐργαζόμενοι τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἀνομίαν, ὅτι οὗτοι ὑψώθησαν, αὐτοὶ ἀντέστησαν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐσώθησαν (Ἰδε Μαλαχ. γ' 14, 15). Ἄλλ' οὗτοι ἔχουσι οἴκιους ἄνευ εἰρήνης, γάμους ἄνευ σωφροσύνης, νέους καὶ νέας ἄνευ ὑψηλῶν ἄλλων ἰδεωδῶν ἀπὸ τὰ ἰδεώδη τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς σωματολατρίας, παιδιὰ ἄνευ ψυχικῆς καὶ σωματικῆς ἀκόμης, καθαρότητος, μητέρας ἄνευ φρονήσεως καὶ αὐτεξουσιάζσεως, λύπης καὶ θλίψεως ἄνευ συμπαθούντων διὰ τούτας, πτωχεύαν ἄνευ ἐνδιαφερομένων πρὸς ἀνακούφισιν, θρησκείαν τῶν ἀισθήσεων καὶ τοῦ θεαθῆναι ἄνευ δυνάμεως ἐν τῇ καρδίᾳ, ἀμαρτίας ἀτομικῆς καὶ ἐθνικῆς ἄνευ συναισθήσεως τῆς σημασίας τῶν καὶ τῶν ἐπαπειλουμένων συνεπειῶν τῶν, ἄνευ ἐλέγχου, ἄνευ προτροπῆς, ἄνευ μετανοίας, θάνατον ἄνευ ἐλπίδος, ANEY ANEY, ANEY, τὰ ὁποῖα ANEY εἰάν δὲν ἐκλείψωσι δὲν ἴα βραδύνωσι νὰ ἀναδείξωσι: τὰ ANEY Χριστοῦ, τῆς πηγῆς τῆς ἀγαθότητος, ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης — ἔθνη, δοῦλα ANEY καὶ αὐτῆς τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῶν ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας. Διότι « Πικρὸν οἶε ἔθνη ἰγρεῦσαι, σερραξὲς δὲ ἐκ τοῦ ἀμαρτιῶν ἔλαστον σφύγγετι » διακηρύττει ὁ θεόπνευστος Ἑβραῖος σοφὸς (Πικρομ. ε' 22), καὶ « τοὺς μὴν ἐθέλουσι ποιεῖν τὰ θεόντα ἄλλους ἐπιτακτῆρας αὐτοῦ: ὁ Θεὸς δὲ δῶσιν » ἐδίδασκεν ὁ ἐπίσης ἐξ ὕψους ἐμπνευσμένος ἀρχαῖος Ἕλλην τοιοῦτος. Μηδὲνα, ἔθεν, τοιοῦτον μὲ διάφορα ANEY ἀνεξάρτητον καὶ ἐλεύθερον λαὸν πρὸ τοῦ τέλους μακάριζε.

ANEY ΤΙΤΛΟΥ

Δύο ναῦται ἀφοῦ ἐπὶ πολλὰς ὥρας διεσκέδασαν εἰς ἓνα οἰνοπολεῖον κατηλθον εἰς τὴν παραλίαν μετὰ τὸ μεσονύκτιον καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν λέμβον τῶν ἤοχισαν νὰ κωπηλατοῦν διὰ νὰ μεταβοῦν εἰς τὸ πλοῖόν των, ἠγκυροβολημένοι εἰς τὴν ἐναντι πλευρὰν τοῦ λιμένος. Κατόπιν πολυώρου κωπηλασίας ἤοχισαν ν' ἀποροῦν πῶς νὰ μὴ φανῇ ἀκόμη τὸ πλοῖόν των, ἐπιτέλους ἐξημέρωσεν καὶ μὲ κατάπληξιν τῶν ἀντελήφθησαν ὅτι δὲν εἶχον λύσει τὸ σχοινίον τῆς πρῆμνης καὶ συνεπῶς μαιαίως καὶ ἀνωφελῶς ἐκωπηλάτουσι!

Ἄν θέλωμεν καὶ ἡμεῖς νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ἀπέναντι ἀκτὴν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, οφείλομεν νὰ λύσωμεν πάντα ἀμαρτωλὸν δεσμόν ὁ ὁποῖος προσκολλᾷ τὰς καρδίας μας εἰς τὴν ἀμαρτίαν.

Εἰς πολλὰ μέρη τῆς γῆς εὐρέθησαν ἄνθρωποι ἄνευ ἐνδυμάτων, ἄνευ γνώσεως τῆς καλλιέργειας τῆς γῆς, ἄνευ οἰκιῶν, ἄνευ τεχνῶν, ἀλλ' οὐδαμοῦ εὐρέθησαν ποτὲ ἄνθρωποι μὴ ἀποτείνοντες προσευχὴν πρὸς τι, κατ' αὐτοὺς ἀνώτερον ὄν.

Ὁ διάσημος Ἱεραπόστολος τῆς Πολωνίας Γζών Πέητον λέγει εἰς ἓνα ἐκ τῶν συγγραμμάτων του ὅτι καὶ μεταξὺ τῶν ἀνθρωποφάγων ἀκόμη εὐρεθησκείαν δεικνύουσαν, ἐν τῇ ἀθλιότητι αὐτῆς τὸ μέγεθος τῆς ἐξαχρειώσεως τῶν ἀνθρωπίνων ἐκείνων ὄντων, δηλοῦσαν δὲ ὅτι ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐν τῇ ἐσχάτῃ αὐτοῦ ἀποκτηνώσει καὶ ἀποθηριώσει αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην τῆς θρησκείας.

Αὐτὸς εἶνε ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον καὶ ἄπιστοι ἐνίοτε ἐμπροσθέντες εἰς μεγάλας δυσχερείας ἢ καταληφθέντες ὑπὸ κινδύνου ἐκλιναν τὸ γόνυ ἐνώπιον τοῦ ἀοράτου Κυρίου καὶ ἐπεκαλέσθησαν τὴν βοήθειαν αὐτοῦ.

Δύο τινὰ πληροῦσι τὴν ψυχὴν θαυμασμοῦ καὶ σεβασμοῦ, πάντοτε νέου, τὸ μὲν πρῶτον ὁ ἕναστρος Οὐρανός, τὸ δὲ δεύτερον ἠθικὸς νόμος ὁ ἐδρεῖων εἰς τὰ βάθη τῶν καρδιῶν μας.

Πάππης τις τῆς Ρώμης ἐδείκνυε διὰ τοῦ θαλαμητόλου του τοῦ περιφήμου; θητικῆς τοῦ Βετικανοῦ εἰς ἓνα ἐπίσημον ἐπισκέπτην ὁ ὁποῖος ἦλθε νὰ τὸν προικυήτῃ ὁ θητιμητόλος ὑπερήφανος; εἶπε πρὸς τὸν ἐπισκέπτην μειδιῶν,

Βλέπεις ὁ Ἅγ. Πέτρος; δὲν δύναται νὰ εἴπῃ σήμερον ἐκαῖνο ποῦ εἶπε πρὸς τὸν χωλὸν ἐξωθεν τῆς ὠραίας; Πύλης τοῦ ναοῦ « Ἀργύριον, καὶ χρυσίον ἐγὼ δὲν ἔχω » Ὁ Ἐπισκέπτης τότε ἀπετόλμησε νὰ ἀπαντήσῃ. « Ἄλλ' οὕτε δύναται μοὶ φαίνεται νὰ εἴπῃ εἰς τινα χωλὸν σήμερον, Σηκώθητι καὶ περιπάτει. »

Χανία Ἄπριλιος 1930

Γεώργιος Σ. Νιξίκης

ΕΓΓΡΑΦΗΤΕ

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ

Καὶ συστήνετε πάντοτε εἰς
τοὺς φίλους σας τὸ περιοδικὸν
« ΝΕΑ ΖΩΗ »

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Α. ΜΠΟΡΤΟΛΗ & Κ. ΦΡΑΓΚΙΑΔΑΚΗ
ΧΑΝΙΑ — ΚΡΗΤΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΕΠΙΚΑΙΡΑ

«ΠΩΣ ΓΕΝΝΙΗΣΤΑΙ Η ΑΝΟΡΘΩΣΙΣ ΤΩΝ
ΚΑΚΩΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΕΝ ΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ»

Ὅσοι πληθύνονται τὰ ἀνομήματα, τὰ ἀνομήματα καὶ τὰ ἐγκλήματα, τόσοι καὶ ἐπιζητοῦνται διάφορα μέσα πρὸς περιστολὴν καὶ ἀποσόβησιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς κοινωνίας.

Ἐπεφρίσθη τὴν 3ην Ἰουνίου 1927 καὶ τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ Νόμοι πολυπλοκοὶ, πολύτροποι, πολυειθεῖς καὶ πολυποίκιλοι καὶ ἐπαυξάνουσι οἱ Κώδικες τῆς Πολιτικῆς καὶ Ποινικῆς Νομοθεσίας, τίθενται φραγμοὶ καὶ αἵμασιαι πανταχόθεν, καὶ ὅμως τὰ ἀνομήματα καὶ ἐγκλήματα οὐ μόνον δὲν ἀποσοβοῦνται, ἀλλὰ καὶ ἐπαυξάνουσι καθ' ἑκάστην καὶ καταπλημμυροῦσιν, ὡς μὴ ὀφείλει, ἐν τῇ Κοινωνίᾳ. Τοῦτο δὲ σημαίνει καὶ μαρτυρεῖ, ὅτι ἡ πολυνομία, ἣτις νομίζεται ὡς τὸ μόνον μέσον τῆς περιστολῆς καὶ τῆς καταργήσεως τῶν ἐγκλημάτων καὶ κακουργημάτων, δὲν εἶνε τὸ κατάλληλον φάρμακον, καὶ ὅτι ἡ θεραπεία τοῦ νοσήματος ἔχει ἴδιον φάρμακον ἀγνοούμενον ὑπὸ τῶν ἀ ν τ ε υ α γ γ ε λ ι κ ῶ ς καὶ ἀ ν τ ι χ ρ ι σ τ ι α ν ι κ ῶ ς σκεπτομένων περιδιορθώσεως τῶν κοινωνικῶν πραγμάτων. Αἱ κατὰ καιροὺς Κυβερνήσεις ὡς τὰ πολλὰ ὑποβάλλουσι πληθὺν Νομοσχεδίων ἐν τῇ Βουλῇ καὶ πολλὰ εἰσι ἐπιφυλάσσεται καὶ ἡ παρῶσα πανίσχυρος Ἰσὺς νὰ ὑποβάλῃ. Ἀλλὰ πάντα ταῦτα θὰ μείνωσιν ὡς ἔμειναν, δυστυχῶς καὶ τὰ μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῶν προκατόχων Κυβερνήσεων ἐπιψηφισθέντα **Χ ἄ ρ τ η ς ἄ γ ρ α φ ο ς** ἐν ὅσῳ παραμελεῖται ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἡ ἠθικὴ τοῦ φιλάτου Ἔθνους, μόρφωσις καὶ ἀνατροφή καὶ ὁ πάνσοφος καὶ πανεπιστήμων ὑπεράγαθος Θεὸς δὲν εὐρίσκει εἰσόδον καὶ χώρον ἐν τῇ καρδίᾳ Ἀρχόντων τε καὶ ἄρχομένων, ἐν ὅσῳ ὁ ἠθικὸς Νόμος δὲν ἐπικρατῆται ἐν τῇ ψυχῇ πάντων—καὶ πασῶν—καὶ δὲν θὰ γίνῃ ἐπιτακτικὴ ἐν τῇ συνειδήσει πάντων ἡ ἱερά καὶ ἠέλικραντος φωνὴ τοῦ κηθήκοντος. Ἀλλ' ἵνα ἐπικρατῆται ὁ Νόμος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ψυχῇ τῶν πολιτῶν, δεόν νὰ ὑπάρχωσιν Ἀρχιερεῖς καὶ Ἱερεῖς θεοσεβεῖς, ἐπίκριτοι, ζηλωταί, τοῦ ἠθικῶν Νόμου ἀκριβεῖς φύλακες, διδάσκαλοι ἐπιστήμανες, ἠθικοὶ καὶ λογικοὶ, νοῦντιες καὶ λαλοῦντες ἀλήθειαν, δικασταὶ δίκαιοι καὶ εὐσυνείδητοι καὶ ἐν γένει Ἀρχαὶ καὶ ἄρχοντες φιλόνομοι, εὐθεῖς, χρηστοί, ἱκανοὶ καὶ φιλοδίκαιοι ἵνα ἐκ τούτων ὡς διὰ πικραδειγμάτων προσγίνηται εἰς τὸ ἡμέτερον Ἔθνος τὸ πολυπλαγκτον καὶ Ἱστορικώτατον ἢ ἀρετὴ καὶ ἡ ἠθικὴ ἀναμόρφωσις καὶ ἀνάπλασις τῶν πολιτῶν.

Σήμερον ὅμως, ὅτε, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὁ Ἀνώτερος Κλήρος κοιμάται ἀπὸ τὸ πολὺ φαγοπότι καὶ τὴν μοιρολατρείαν, καὶ ὡς τὰ πολλὰ εἰς τὴν Χριστε-

μπορίαν καὶ ἱεροκπηλίαν, καὶ παραδοποιῶν καταγίνεται, καὶ ὁ κατώτερος Κλήρος ἀμαθὴς ὑπάρχει διδασκαλοὶ δέτων θείων καὶ σωσικῶσμων ἀληθειῶν καταφρονηταί, ὡς τὰ πολλὰ καὶ ὀλίγοι δυστυχῶς ἱκανοί, ἐκ δὲ τῶν Ἀρχόντων οἱ πλεῖστοι ἀδιάφοροι πρὸς τὴν Ἀγ' ἀμώμητον, ποτιῶν καὶ Ἐθνοσωτήριαν θρησκείαν τῶν ὄντων, ἐνδόξων καὶ εὐσεβῶν Πατέρων μας, ἢ ψυχρόπιστοι ἵνα μὴ εἴπω καὶ Μασονίζοντες καὶ οἱ Νόμοι δὲν τηροῦνται καὶ τὰ κοινωνιοδόρα κακὰ προάγονται, καὶ τὸ δύστηνον καὶ πολυπαθέστατον, θεοφόρον ἄλλοτε καὶ θεομακάριστον Ἔθνος ἠθικῶς, ὡς καὶ κοινωνικῶς καὶ πολιτικῶς πάσχει καὶ δαήμεται φθίνει. Ὅθεν πρέπει νὰ ἀισθανθῶμεν πάντες τὴν ἀλγεινοτάτην καὶ θυμοδακτυοτάτην καὶ ὄντως σπαραξικάρδιον θέσιν ἡμῶν καὶ νὰ ζητήσωμεν εὐκρινῶς καὶ ἐγκραδίως ἀπαξάπαντες τὴν ἴασιν τοῦ βερέως πάσχοντος Κοινωνικοῦ ἡμῶν σώματος διὰ τῶν κατάλληλων φαρμάκων, ἀνευ τῶν ὁποίων ὄλως ἀνεπίτευκτος ἀποβαίνει ἡ θεραπεία καὶ ἀνόρθωσις τῶν ἐν τῇ Κοινωνίᾳ κακῶς κειμένων, δ. ἄ τὰ ὁποῖα πάντες σχεδὸν δισφοροῦμεν καὶ παραπονούμεθα, ἐλάχιστοι ὅμως ἐκ τε τῶν Κληρικῶν, καὶ Λαϊκῶν, Πολιτικῶν τε καὶ ἄλλῶν διανοουμένων καὶ ἐπιστημόνων, πρὸς ἀποσόβησιν τούτων καὶ θεραπείαν ἐργάζονται, φεθ!

Τὰ ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τ' ἐκπαιδευτικῆς, θρησκευτικῆς καὶ Πολιτικῆς καὶ Κοινωνικῆς ἀπόψεως ἔν γε τῇ παρόντι περιβάλλει ψηλαφητὸν ἔρεθος καὶ πικρυότατον σκότος, εἶνε δὲ ἀνάγκη γιγαντιαία ἀστραπαὶ νὰ διαυλακώσωσι τὸν ὀρίζοντα ὅπως ἐγεγῆθ' ἀπὸ τοῦ ληθάργου καὶ παθολογικοῦ ψυχικοῦ, ἠθικοῦ καὶ διανοητικοῦ ὕπνου ὁ ἄλλοτε θεοτίμητος, θεοδόξαστος κοσμοφεγγῆς, κισμόπλουτος, Προνομιόχος καὶ Πρῶστοδχος Ἑλληνικὸς περιούσιος λαὸς. Δυστυχῶς ὅμως ἔν γε τῇ παρόντι, εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν βλα σχεδὸν ἀφίνονται εἰς τὴν Τύχην. Ἡ μοιρολατρεία ἀντεκατέστησεν τὴν Κοσμοσωτήριον Ὀρθόδοξον θρησκείαν τῶν Πιτῶν μας, καὶ τὴν λογικὴν καὶ τὴν ἀπερίτμητον Ἀλήθειαν. Οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ Ταγοί, ὡς ἔφημεν εἰπόντες, ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων, κοιμῶνται φεθ! ἀπὸ τὸ πολὺ φαγοπότι καὶ τὴν μοιρολατρείαν. Λὲν δίδουν γιὰ τίποτε σχεδὸν μιὰ πεντάρη... Ἀνάγκην ἔχομεν ἀπαξάπαντες τῆς Χύσεως ἀπλέτου Εὐαγγελικοῦ καὶ Χριστιανικοῦ ἐθνοδοξάστου καὶ λαοσώου φωτισμοῦ, ἢ ἐξάπλωσις τοῦ ὁποῦ εἶνε προωρισμένη ἀφεύκτως νὰ ἐμφυλώσῃ τὸ ἐπίπεδον τοῦ ἡμετέρου Κοσμοκλύτου ἄλλοτε, Ἐρικουδοῦς καὶ Αἰωνοκλεοῦς Ἔθνους, ὡς δὲ γινώσκουμεν «Χαρὰ γίνεται ἐν Οὐρανοῖς ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῶν» μετανοοῦντι,» πολλῶν μᾶλλον ἐπὶ Ἔθνει. Ναί!

Σέρβια 15—4—30

Δκτωρ **Ξεν. Α. Πικραμειχάηλ**
ἱατρός